

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Läxor - vad tycker eleverna?

En studie om hur elever ser på läxor och hur de uppfattar att lärare arbetar med dem

Markus Agebjörn
Daniel Gustafsson
Albin Stigmarker

Kurs: LAU395

Handledare: Stefan Johansson

Examinator: Monica Reichenberg

Rapportnummer: HT13-2910-207

Abstract

Examensarbete inom Lärarprogrammet LP01

Titel: Läxor, Vad tycker eleverna? En studie om hur elever ser på läxor och hur de uppfattar att lärare arbetar med dem

Författare: Markus Agebjörn, Daniel Gustafsson, Albin Stigmarker

Termin och år: HT13

Kursansvarig institution: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

Handledare: Stefan Johansson

Examinator: Monica Reichenberg

Rapportnummer: HT13-2910-207

Nyckelord: Läxor, Elever, Makt, Disciplin

Sammanfattning:

Debatten om läxor är ständigt närvarande och trots avsaknad av både riktlinjer och krav på existens från Skolverkets sida fortsätter de figurera och tas för givet i svenska skolan. Forskare hittar positiva och negativa effekter vilket gör syftet med dessa hemuppgifter oklart. Vårt syfte med studien är att undersöka elevers attityder till läxor och hur de uppfattar att läraren arbetar med dessa. Studien ämnar dessutom undersöka vad som kan tänkas ligga bakom elevens syn på. Följande frågeställningar har formulerats:

- Vilka attityder har elever till läxor?
- Hur uppfattar elever att lärare arbetar med läxor?
- Finns det skillnader mellan elever med avseende på vilken inställning eleverna har till läxor. Skillnader undersöks med avseende på:
 - Kön
 - Etnicitet
 - Upplevda skolresultat

Tidigare forskning visar flera varierande syften med läxor. Bland annat stärker läxor kontakten med hemmet, elevens personliga utveckling och elevens studievanor och disciplin. Dessutom har flera undersökningar visat att de stärker elevens studieresultat. Dock så gynnar det inte alla elever, de som har en allmänt negativ syn på skolan har även det till läxor. Den tidigare forskning som redogörs i studien går igenom ett antal potentiella bakomliggande faktorer till olika attityder gällande läxor. Vårt resultat visar att läxor upplevs som mer positiva om de följs upp, kontrolleras och om det finns möjlighet att få hjälp i skolan eller i hemmet. Vår slutsats är att elevers negativa attityd till läxor grundar sig i brist på planering av de uppgifter läxorna består av, lärarna måste få mer tid till planering av uppgifterna samt att läxor kan användas som verktyg för disciplinering och maktutövande.

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
1. Inledning.....	1
2. Syfte	3
3. Teoretiskt ramverk.....	4
3.1. Teoretisk utgångspunkt	4
3.1.1. Maktbegreppet	4
3.1.2. Disciplin.....	5
3.2. Begreppet läxa	6
3.3 Utländsk bakgrund.....	7
3.4. Läxors utrymme i styrdokumentet.....	7
4. Tidigare forskning.....	9
4.1. Syftet med läxor.....	9
4.2. Effekter av läxor	11
4.3. Elevers attityder till skolan.....	13
5. Metod	14
5.1. Data	14
5.2. Variabler.....	15
5.3. Analysmetoder.....	18
5.4. Forskningsetiska principer	19
5.5. Genomförande.....	20
6. Metoddiskussion	20
7. Resultat	22
7.1. Vilka attityder har elever till läxor?.....	22
7.2. Skillnader mellan könen	23
7.3. Skillnader mellan elever med olika etnicitet.....	24
8. Diskussion.....	28
8.2. Faktorer som påverkar elevers attityder till läxor	28
8.3. Läxor som verktyg för disciplinering och maktutövande	30
8.4. Skillnader i kön och etnicitet.....	31
9. Slutsats	32
9.1. Förslag på vidare forskning.....	33
Litteraturlista	34
Elektroniska källor	35
Bilagor	37

1. Inledning

Läxors vara eller icke vara i skolverksamheten debatteras flitigt i både media och i forskarvärlden. Vanliga frågeställningar berör huruvida läxor tillför något till elevernas skolresultat, hur tiden de lägger på läsläsning påverkar deras resultat och lärande samt hur läxor påverkar alla elevers rätt till en likvärdig utbildning (Harris Cooper, 1989; Harris Cooper, 2007; Pamela Coutts, 2004; Swantje Dettmers, Ulrich Trautwein & Oliver Lüdkte, 2009). Elevers hemförhållande är olika, vilket gör att möjligheten till läxhjälp i hemmet skiljer sig och skolan kan därmed inte garantera att varje elev får samma möjlighet till lärande. Detta är något vi anser äventyrar det som framkommer i Skollagen gällande att alla har rätt till en likvärdig utbildning (Skolverket, 2011).

Just elevers varierande hemsituation är en anledning till att det i såväl media som forskning diskuterats att helt avskaffa läxor eller införa obligatorisk läxhjälp på skoltid (Svenska dagbladet, 2013). En av anledningarna till dessa potentiella åtgärder är att minska risken till att skapa eller utöka klyftor mellan eleverna i och med att de har olika förutsättningar.

Ser man till hur debatten om läxor förts i media de senaste åren kan man ges en bild av hur engagerade och utbredd den är i dessa tider. En sökning på ordet ”läxor” på Google leder till att man överöses av olika åsikter och uppfattningar kring såväl läxans vara som icke vara eller på vilket sätt läxor bör utformas, om de ens ska existera. Meningarna går isär där åsikter om att läxor skapar samhällsklyftor, som bland annat framgår av Sydsvenskans intervju med Ingrid Westlund (2010) eller att läxor ges ut och hanteras på fel sätt av lärare (Lärarnas Nyheter, 2013).

Som svar på dessa åsikter finns å andra sidan de som menar att läxor är essentiella för elevernas kunskapsutveckling och att de tar eget ansvar för sitt lärande, en av dessa är Folkpartisten Karin Granbom Ellison (Sveriges radio, 2013).

Vårt mål är att involvera eleverna i debatten och förhoppningsvis kunna bidra till ökad förståelse om hur eleverna faktiskt uppfattar situationen kring läxor i skolan. Elevinflytande understryks i grundskolans läroplan, Lgr 11, (Skolverket, 2011) och är något som ska ingå i lärarens arbetssätt. Elever ska ha möjlighet att påverka, ta ansvar och vara delaktiga i utbildningens upplägg och vidareutveckling. Dessutom är ett av skolans mål att eleverna själva ska ta ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö (Skolverket, 2011).

Förhoppningen med studien är att undersöka olika faktorer som kan ligga bakom elevers attityder kring läxor. Med undersökningen som grund kan lärare uppmärksammas på eventuell problematik och därefter utveckla en så positiv lärandesituation som möjligt. Vidare handlar det om elevernas motivation till skolarbete. Om eleverna upplever läxor som för många, för svåra eller för långa riskerar det att påverka deras studiemotivation negativt (Hattie, 2012). Vi tror att vi genom vår undersökning kan få en bild av vad olika elever tycker om läxor och på så sätt få möjlighet att ge en inblick i hur eleverna uppfattar lärarens arbete med läxor.

Det är av stor vikt att det finns regelbunden kommunikation och samarbete mellan skolan och elevernas vårdnadshavare. Lärarens skyldighet är att informera elevens vårdnadshavare om elevens studiesituation men även hålla sig informerad om elevens personliga situation (Skolverket, 2011). En kommunikation mellan skolan och vårdnadshavarna blir per automatik läxor, det är på den vägen som vårdnadshavarna får en inblick i vad eleverna jobbar med i skolan. Dessutom är vårdnadshavarna de som uppfostrar barnen och blir en viktig del i en eventuell disciplineringsprocess. Vi anser även att det är viktigt att problematisera läxor utifrån fler perspektiv än hur det påverkar elevernas skolresultat. Mycket forskning handlar just om hur läxor påverkar elevers resultat i skolan.

Vår hypotes är att elever möjligen kan uppleva att lärare använder läxor som någon form av disciplineringsmetod och maktutövning, och inte för att stödja elevernas lärande. Vi menar att ungdomar idag ofta förknippas med sociala medier och för mycket tid med sina smartphones och framför datorn. Även bristande respekt mot vuxna och inte minst lärare är uttryck som vi anser förekommer. Kan läxor ses som ett möjligt hjälpmedel till en generation vars skolresultat sjunker och sjunker?

2. Syfte

Vårt syfte med studien är att undersöka elevers attityder till läxor och hur de uppfattar att läraren arbetar med dessa. Studien ämnar undersöka vad som kan tänkas ligga bakom elevens syn på. Följande frågeställningar har formulerats:

- Vilka attityder har elever till läxor?
- Hur uppfattar elever att lärare arbetar med läxor?
- Finns det attitydskillnader mellan elever med olika bakgrund. Skillnader undersöks med avseende på:
 - Kön
 - Etnicitet
 - Upplevda skolresultat

3. Teoretiskt ramverk

Det teoretiska ramverket är indelat i tre huvudområden. Först följer en presentation av arbetets teoretiska utgångspunkt, därefter en definition av begreppet läxa och till sist en genomgång av tidigare forskning inom läxområdet.

3.1. Teoretisk utgångspunkt

I följande avsnitt kommer vi gå igenom Michel Foucaults teorier om makt och disciplin. De tolkas direkt ur hans egen bok ”*Övervakning och straff*”, ur Roddy Nilssons ”*Foucault: En introduktion*” samt ur Margaret Walshaws ”*Working with Foucault in education*”. Dessa teorier återkopplas sedan till vårt resultat i diskussionsavsnittet. Vi börjar med att gå igenom Foucaults tankar om makt för att sedan redogöra för hans idéer om disciplin.

3.1.1. Maktbegreppet

Michel Foucaults (2003) syn på makt skiljer sig från andra, inte minst den marxistiska synen på makt. Oftast ses makt som en hierarkisk ordning där makten finns i makrostrukturer och utövas av exempelvis staten, via institutioner såsom skolor och rättssamhälle. Makten går i dessa strukturer från toppen och neråt där de högst upp kontrollerar folket och innehar makten. Foucault (2003) menar däremot att makt utövas hela tiden *inom* den sociala sfären och inte uppifrån. Margaret Walshaw (2007) beskriver Foucaults (2003) syn på makt som lysrörslamporna i ett klassrum som lyser ner på deltagarna och allt de gör. Makten agerar inte bara från toppen, skolan som institution, utan även i vanliga relationer, som den mellan lärare och elev (Walshaw, 2007). Foucault menar dessutom att makt och kunskap hör ihop. Banden mellan dessa är så starka att de aldrig kan skiljas åt. Det finns ingen kunskap som är oberoende av maktförhållanden och det finns ingen makt utan att det finns kunskap (Foucault, 2003).

Foucault (2003) intresserar sig inte för individer med makt eller vem som har makt eller vem som inte har makt. Han tittar istället på hur de underordnade drabbas av maktförhållanden. Han menar att man riskerar att missa de maktstrukturer som finns i alla samspel människor emellan och de maktstrukturer som styr hela samhället. Makt kan enligt Foucault bara innehas när den utövas aktivt, den är en aktivitet (Foucault, 2003). Foucault (2003) beskriver makten i ständig förändring där även förhållandena mellan olika parter kan ändras. Den som har övertag i en situation kan hamna i underläge i en annan och vice versa. Vidare skriver han att den som utövar makt inte kan kontrollera möjliga konsekvenser vilket leder till att handlingar kan få andra effekter än man tänkt sig vilket i sig kan påverka styrkeförhållandena. Maktens effektivitet påverkas av hur synlig den här. Lyckas utövaren dölja dess drag blir troligen motståndet mindre och makten desto starkare (Roddy Nilsson, 2008).

Panopticon är en skapelse av den brittiske filosofen Jeremy Benthams och symboliserar något som går att likna med det allseende ögat. Vad Bentham ville göra var att lösa de problem med övervakning av fångar i ett fängelser som fanns under 1700-talets senare del. Modellen är ett helt runt fängelse med ett vaktorn i mitten. På så sätt skulle övervakarna alltid kunna se varje fånge, eller som huvudsyftet var att fången alltid skulle *känna sig* övervakad (Nilsson, 2008). Foucault (2003) fastnade för dessa idéer och skriver om dem i sin bok. I och med att fångarna hela tiden känner sig övervakade blir makten så stark att den inte ens behöver utövas. Fångarna blir de som bär upp maktsituationen och den synliggörs då de hela tiden kan se vaktornet.

Foucault (2003) skriver att makten blir okontrollerbar eftersom fången aldrig vet om han är iakttagen i ett visst ögonblick men att risken finns att någon alltid övervakar. Panopticon är enligt Foucault som den ultimata och mest fullkomliga maktdemonstration i ett samhälle (Foucault, 2003). Detta kan appliceras även på skolan i form av lärarens kontroll i ett klassrum eller t ex om elever har gjort sina läxor. Nödvändigtvis är det inte alltid läraren som är övervakaren, det kan även vara en förälder som ständigt finns i den övervakades sinne.

3.1.2. Disciplin

Foucault (2003) beskriver disciplin som något som skapar kroppar som är underkastade och övade, vad han kallar *fogliga kroppar*. Dessa kroppar påverkas av disciplinen och ger dem mer krafter att göra något nyttigt ur ekonomisk synpunkt samtidigt som den minskar de politiska krafterna och får människan att lyda. Disciplinen lösgör helt enkelt makten från kroppen och utbildar och ökar förmågor hos de ”fogliga kropparna”. Foucault skriver:

Tvånget syftar snarare på krafterna än på tecknen; den enda verkligt viktiga ceremonin är drillen. Och slutligen det sätt varpå denna kontroll utövas: det innebär ett oavbrutet tvång, en ständig övervakning som snarare gäller verksamhetens förlopp än dess resultat [...] Dessa metoder som möjliggör en minutiös kontroll av kroppens verksamheter som vidmakthåller en ständig behärskning av dess krafter och påtvingar dem en förening av foglighet och nytta, utgör vad man skulle kunna kalla ”disciplin”. (Foucault, 2003:139)

För att kunna övervaka och kontrollera individer krävs att disciplinen fördelar dem i ett rum. För varje individ finns en speciell plats som ska utnyttas i att man har full kontroll över skeenden. Det är viktigt att hålla reda på vem som är närvarande och vem som är frånvarande, undvika att kropparna försvinner utom kontroll och upprätta nyttiga kommunikationer mellan dem. Foucault (2003) fortsätter att beskriva hur man måste övervaka var och ens beteende i alla situationer och belöna eller bestraffa det, uppskatta det och mäta egenskaper och förtjänster. Disciplin är en metod för att få kunskap, behärska andra individer och för att utnyttja dem (Foucault, 2003). De bestämda platserna som en individ får i ett rum är till för att kunna kontrollera dem och för att få chansen att avbryta onyttiga, eller farliga kommunikationer dem emellan. Dessutom får man möjlighet att bevaka vars och ens arbete i rummet. Foucault beskriver skolan som å ena sidan en undervisningsmaskin å andra sidan en maskin för att övervaka, belöna och rangordna (Foucault, 2003).

Disciplinen skapar ordning i grupper, den förvandlar de stora, farliga och onyttiga mängder av individer till en ordnad mångfald. Att organisera mångfalden ger möjligheter för att behärska den och kontrollera den. En annan viktig aspekt som Foucault tar upp angående kontroll är tidsschemat. De tre viktigaste principerna som från början härstammar från klosterverksamheten men som tidigt spreds till skolorna är: införandet av tidsrytmer, obligatoriska arbetsuppgifter och regelbundet återkommande förlopp (Foucault, 2003). Dessa tre kan vi se i skolverksamheten än idag i form av lektionsscheman, de arbetsuppgifter som läraren tilldelar eleverna och att de återkommer om och om igen. Disciplinens påverkan på tiden är positiv och gör så att mer användbara stunder kan utvinnas och med det också mer kraft att uträtta något. Varje stycke tid förses med ett mål, ett mål som kontrolleras med ett slutprov för att se så individen har nått upp till den fastställda nivån. Dessutom ger ett sådant prov möjligheter att jämföra med andras resultat (Foucault, 2003). Disciplin förknippas inte alltför sällan med någon form av straff. Foucaults definition av straff är följande:

Allt som kan göra barnet medvetet om att det fel det har begått, allt som är istånd att förödmjuka dem, att få dem att blygas: ... en viss kyla, en viss likgiltighet, en fråga, en förödmjukelse, förlusten av en befattning. Allt som befinner sig inom det icke-överensstämmandes oändliga område är straffbart (Foucault, 2003:179)

Det disciplinära straffet ska enligt Foucault (2003) vara till för att undvika snedsteg från den uppsatta ordningen, det ska vara korrektivt. Vanligaste bestraffningen förr i skolan var läxan (ett pensum) som var både mest fördelaktig i lärandesyfte samt mest tilltalande för elevens föräldrar. En läxa ger möjligheten att öka elevens framsteg och rätta deras brister. Straffa är i skolans värld detsamma som att öva. Vidare skriver Foucault att läraren oftare bör belöna än straffa. Detta för att "de lata" känner sig mer sporrade att arbeta om en belöning väntar på dem. När läraren inte ser någon annan utväg än att straffa är det viktigt att vinna elevens hjärta innan straffet tilldelas (Foucault, 2003).

Ett annat viktigt disciplinärt verktyg som Foucault (2003) tar upp är examen. Där kombineras övervakningen och kontrollen med det "normala". Där ges läraren möjlighet kvalificera, klassificera och straffa.

Examen ger en överblick som gör att man kan urskilja individerna och då belöna de som förtjänar de och straffa de som misslyckats. Detta gör examen till en närmast obligatorisk förekomst i disciplinära sammanhang. Det är i examen som makt och kunskaper framträder som tydligast. Foucault beskriver skolan som en apparat för regelbundna examinas som hela tiden används i samband med den vanliga undervisningen. Examen har ett andra syfte. Den efterlämnar ett arkiv av skrivna dokument och handlingar som fångar in individen och låser fast den (Foucault, 2003). Foucault skriver: "*Examensprocesserna ledsagades omedelbart av ett helt system av intensivt antecknande och dokumentinsamlande. En 'de skrivnas makt' uppstår som ett av de viktigaste kugghjulen i disciplinens maskineri*" (Foucault, 2003:190). Vidare beskriver han examen som en bokföringsapparat som öppnar möjligheter för att både analysera individen objektivt men även att kunna uppskatta skillnader mellan eleverna. Disciplinen blir i examineringen en form av makt (Foucault, 2003).

3.2. Begreppet läxa

I litteraturen vi tagit del av är läxa ett begrepp med flera definitioner som inte sällan går isär. Scharf & Stack (1995) har en intressant definition av läxan som fenomen. De beskriver den som en bit skola som eleven tar med sig hem i sin väska. Deras definition säger ganska mycket om läxan som uppgift och frågan man ställer sig när man läser den är om skolan verkligen ska tas med hem. Ingrid Westlund (2007) för diskussioner kring om det ens går att ge begreppet läxor en definition som är allmänt accepterad. Samma författare beskriver hur hon ser på läxor som ett fenomen som svävar i ett gränsland, där det är oklart om det handlar om exempelvis skola eller hemarbete, vilket gör begreppet svårdefinierat. Nationalencyklopedins definition av läxa är följande: "Avgränsad skoluppgift för hemarbete" (Nationalencyklopedin, 2004).

Jan-Olof Hellsten (2000) uttrycker en annan intressant definition, nämligen: "En arbetsuppgift som eleven ska göra på sin lediga tid". I inledningen av sin avhandling frågar han sig om en arbetsuppgift verkligen går att göra på sin lediga tid. Om eleverna har uppgifter att göra, är de verkligen lediga då (Hellsten, 2000)? Vidare

skriver Hellsten (2000) om att läxan är en uppgift som inte görs på lektionstid. På så sätt får han in skolan som aktör, då det är där läxan tillges och i de flesta fall även där den förhörs. Men han är inte nöjd där, i slutet av hans avhandling gör han ett nytt försök att definiera läxa. Han beskriver då läxan som två olika fenomen i två olika berättelser, i tragedin och i romansen. Tragedins läxa är den typ av uppgift som många känner igen sig i: en konkret uppgift som eleverna tagit på sig själva eller i vanligaste fallet fått av läraren. Romansens läxa däremot är en möjlighet till utveckling och en god framtid. Beroende på ambitionsnivå så ses läxan därför på olika sätt.

Likt många föregående författare till examensarbeten, artiklar och liknande inom samma område fastnar vi för Coopers (2007) definition av begreppet. Han menar att läxor kan definieras som uppgifter som elever tilldelas av sin lärare och som ämnas göras utanför skoltiden. Genom denna definition får vi in de insatta, frivilliga studietimmarna många skolor infört för att stötta elever i bland annat läxläsning men även att elever som inte hinner med arbete i skolan får ta hem och göra det. Den här definitionen överensstämmer även med vår syn på begreppet baserat på våra egna erfarenheter, vilket gör att vi väljer att se på begreppet på samma sätt.

3.3 Utländsk bakgrund

Utländsk bakgrund är ett begrepp vars definition ändrats med tiden och beroende på vem man frågar. Statistiska centralbyrån beskriver en person med utländsk bakgrund som en person som är född utomlands eller att båda dess föräldrar är födda i utlandet (MIS 2002:3). Ser man till Skolverkets (2003) rapport *Läsförståelse hos elever med utländsk bakgrund* så baseras utländsk bakgrund på dels etnicitet, alltså personens födelseland men även till viss del på det språk som talas i hemmet. Vi har valt den senare av de båda litteraturerna när vi syftar till utländsk bakgrund. Detta då vi tror att språket som talas i viss mån i hemmet och den kultur som en av deras föräldrar kommer ifrån påverkar mycket vad gäller den hjälp de kan få. Alltså menar vi att elever som är födda i utlandet eller har minst en förälder som är född i utlandet går under definitionen utländsk bakgrund.

3.4. Läxors utrymme i styrdokumentet

För att ge en klarare bild av hur läxor behandlats i skolans styrdokument under årens gång presenteras här hur läxor tas upp i en rad olika styrdokument över tid.

Läroplanen för grundskolan 1962, Lgr 62, var den första utgivelsen under epitetet läroplan som gavs ut av Skolverket, tidigare benämning var utbildningsplan. Detta skedde i samband med skiftet från folkskola till grundskola. Med detta som grund väljer vi att ha den historiska utgångspunkten från Lgr 62.

Läxor benämns i läroplanerna som hemuppgifter eller hemarbete, men för att underlätta läsandet och vara konsekventa använder vi enbart begreppet läxor vidare i texten.

I Lgr 62 (Skolöverstyrelsen, 1962) såg man på läxor som en essentiell del av elevernas arbetsfostran där de fick träna på att ta eget ansvar för att utveckla färdigheter och kunskaper. Noterbart är även att Lgr 62 understryker att skolarbetet är någonting som eleverna bör göra under skoltid (Skolöverstyrelsen, 1962).

I efterföljande läroplan för grundskolan, Lgr 69, förändras rekommendationen från att skolarbetet bör göras i skoltid till att det skall göras under skoltid. I Lgr 69 (Läroverstyrelsen, 1969) ligger det mycket fokus på att skolan ska individanpassa undervisningen för att främja varje elevs utveckling. Det krävs att skolan och hemmet har en bra dialog där skolan får information om elevens hemförhållande samtidigt som elevens vårdnadshavare får information om vad som händer i skolan. Detta just för att skolan ska kunna individanpassa undervisningen och att eleven ska få bästa möjliga utveckling. Allt ansvar på elevens utveckling ligger i skolans händer Lgr 69 (Läroverstyrelsen, 1969).

I Lgr 80 (Skolverket, 1980) framgår det att hemuppgifter är ett av skolans arbetssätt för att lära eleverna ta eget ansvar för en uppgift. Hemuppgiften ska dock vara individuellt anpassad för att främja elevens utveckling. Om eleven av någon anledning inte klarar av att göra uppgiften i hemmet är det skolans ansvar och uppgift att eleven får möjlighet att göra den i skolan. Vidare står det att hemuppgifterna ska vara övningar och repetitioner som är till för att stimulera elevens kunskap och färdigheter.

Lpo 94 (Skolverket, 1994) uttrycker att skolan tillsammans med hemmen ska främja elevens utveckling till att bli ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. Precis som i Lgr 80 (Skolverket, 1980) ska det finnas ett samarbete mellan skolan och hemmet för att eleven ska få den bästa möjliga utvecklingen. Vid önskan från föräldrar och vårdnadshavare ska skolan informera eleverna och hemmen om studieresultat och utvecklingsbehov dock står det inget konkret om hemuppgifter eller läxor.

I Lgr 11 (Skolverket, 2011) fortsätter man på samma spår som i de två tidigare läroplanerna om att det är viktigt att skolan och hemmen har ett samarbete för att eleven ska få bästa möjliga förutsättningar att utvecklas. Dock är det mer utförligt beskrivet vad eleven ska utveckla. Samarbetet med hemmen ska främja elevens allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvars-kännande individer och medborgare. Vidare framgår det att lärarna ska informera och samverka med hemmen vad gäller elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling. Läraren ska också hålla sig informerad om varje enskild elevs personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet. Inte heller i Lgr 11 står det något konkret om hemuppgifter eller läxor.

Sammanfattningsvis kan man säga att de första två läroplanerna, Lgr 62 och Lgr 69, syftat till att skolan ska ta hand om hela elevernas utveckling vad gäller kunskap och lärande men även uppfostran. Från Lgr 80 till och med Lgr 11 ändras fokus till att bli ett mer delat ansvar mellan skolan och hemmet. Detta kan bero på att vårdnadshavarna vill veta hur det går för deras barn och vad de egentligen lär sig i skolan, samt att man som vårdnadshavare också måste ta ansvar för sitt barn och inte lämna allt till skolan vad gäller kunskapsutveckling. Det bör dock tydliggöras att det i de senare läroplanerna inte nämner något om vare sig läxor eller hemuppgifter. Vilket med andra ord innebär att skolan inte har några som helst riktlinjer när det gäller att ge elever läxor eller hemuppgifter.

Anmärkningsvärt kan tyckas vara hur pass lite läxor faktiskt nämns i läroplaner, med tanke på hur starkt förankrad traditionen med läxor faktiskt är i Sverige. När vi

kontaktade Annika Nyman-Alm på Skolverket, via mail, fick vi som svar att det är upp till varje enskild lärare att bestämma hur de vill arbeta med läxor. De underströk även att Skolverket inte hade några synpunkter på hur arbetet med läxor ska genomföras och poängterar att det är därför det inte finns något skrivet om läxor i styrdokumentet.

4. Tidigare forskning

I kommande avsnitt går vi igenom den tidigare forskning som vi studerat inom området läxor. Främst består litteraturen av amerikansk forskning då det har varit problematiskt att hitta färskare svenska studier. Till en början går vi igenom hur forskningen ser på syftet med läxor för att sedan fortsätta med vilka effekter läxor kan ha. Sist i avsnittet går vi kort igenom elevers allmänna attityder till skolan.

4.1. Syftet med läxor

Enligt Harris Cooper, Jorgianne Civey Robinson & Erika A Patall (2006) är det vanligaste syftet med att ge läxor att eleven ska få tillfälle att öva och repetera uppgifter som läraren redan gått igenom under lektionstid. Andra vanliga förekommande anledningar till läxor är att elever ska få introduceras i ett visst material för att få ut så mycket som möjligt av det under lektioner eller för att öva sina redan inlärd förmågor på nya främmande områden (Cooper et al., 2006).

Författarna pekar även på bakomliggande syften med läxor. Exempel på dessa är att kontakt mellan elev och vårdnadshavare stärks, att informera vårdnadshavare om vad deras barn arbetar med i skolan eller i vissa fall för att straffa elever. Vidare menar Cooper et al. (2006) att läxor inte bara har ett syfte utan kan uppfylla olika syften från olika perspektiv. En förälders syn på läxor är att öva barnen i ansvar, studievanor och disciplin.

Coutts (2004) beskriver att vårdnadshavare ser läxor som en del av lärandet för livet, där man måste göra saker som kanske inte alltid uppfattas som roliga. Samtidigt är det ett steg på vägen mot högre utbildningar där ansvaret på studenten ökar ju högre upp man kommer i utbildningssystemet. I sin artikel redovisar Coutts ett antal anledningar till varför en lärare ger läxor. Hon delar in anledningarna i fyra kategorier. Den första handlar om rent akademiska funktioner och består av att färdigställa arbete från skoltid, repetera, öva eller förbereda. Den andra delen handlar om personlig utveckling såsom studievanor och ansvarstagande för sina studier. Kategori tre handlar om kommunikation mellan hem, skola och samhälle. Sista kategorin handlar om att kunna undvika tidspress och för tunga bördor i det som ska göras i skolan, alltså som en förlängning av schemat (Coutts, 2004).

John Buell (2004) beskriver fler syften som vårdnadshavare ser med läxor. Där är det fler som menar att läxor kan förhindra att ungdomar spenderar för mycket tid framför tv eller dator. Dessutom berättar Buell (2004) att en del vårdnadshavare vill ha mer läxor så att deras barn får mindre tid till att exempelvis vara ute med gäng och driva omkring. Det senare exemplet handlar om barn och unga som bor i särskilt utsatta områden.

Coutts (2004) diskuterar vidare vilka syften elever ser med läxor. Elever påverkas oftast av de negativa sidorna av läxorna och har i lägre åldrar svårt att se sambandet mellan läxor och prestation. Dessutom skiljer sig elevernas syn på vad läxor bidrar med nästan helt från vårdnadshavarnas. Elever svara ofta att de gör läxor för andras skull, antingen lärarens eller vårdnadshavarnas. De gör helt enkelt sina läxor för att inte hamna i trubbel. Andra anledningar till att elever gör sina läxor som framkommer i artikeln är för senare steg i utbildningssystemet. Läxor är ett komplext problemområde i skolans värld, inte minst på grund av den enorma variationen på uppgifter som lärare ger elever. Men även skillnader i mängd, var läxan görs och när den görs samt om den betygssätts eller inte, påverkar. Dessa är faktorer som Coutts tror kan påverka unga studenters attityder till läxor (Coutts, 2004).

Vad gäller svensk forskning så har Eva Österlind (2001) genomfört en studie angående elevers förhållningssätt till läxor. Hon har genomfört en longitudinell studie där hon har intervjuat 44 elever om deras syn på läxor. I sin studie har Österlind (2001) hittat samband mellan elevers förhållningssätt till läxor och deras bakgrund, exempelvis vårdnadshavares yrke. De typer av uppgifter som eleverna menar att de får som läxa är ofta, precis som i läxors syfte i Coopers (2007) studier, repetition på vad de gått igenom i läroböckerna. Den allmänna attityden till läxor är enligt Österlind (2001) att eleverna är negativa. Hon delade in eleverna i studien i olika kategorier beroende på hur de såg på läxor. De olika kategorierna var elever med *Frihetligt förhållningssätt*, *prestationsinriktade*, *godvilligt förhållningssätt*, *oreflekterat förhållningssätt* samt *ambivalenta gruppen*. 20 av eleverna var i den så kallade *Godvilligt förhållningssätt*. De kännetecknades av att vara positiva till läxor, göra dem för sin egen skull och var entusiastiska angående uppgifterna. I den *ambivalenta gruppen* hamnade fyra elever som gör läxor för att de måste och för att undvika konflikter. De ville inte göra läxorna men kände att de var tvungna. Dessa elevers läxrutiner påverkades starkt av kompisar och fritidsintressen. Två elever hade vad Österlind (2001) kallar ett *oreflekterat förhållningssätt*. De eleverna accepterade läxorna trots att de generellt hade svårt i skolan. De gjorde sina läxor för att läraren sagt åt dem att göra de men var tveksamma till läxor som arbetsmetod. Österlind (2001) menar i enlighet med vad Cooper (2007) skriver att läxor ingår som en form av disciplinering vad gäller studievanor för eleverna.

Ingrid Westlund (2004:86) har gjort en studie om elevers uppfattning om tid.

Informanterna har fått skriva en uppsats om tid som utgår från frågorna:

Skriv någonting om hur Du tänker om tiden,

När har tiden betydelse för dig

Om någon bad Dig rita Din skolvecka- hur skulle du rita då?

Över hälften av svaren innehöll ordet läxa vilket fick Westlund (2004) att intressera sig för området. De definitioner som eleverna ger om läxor delas in i tre olika kategorier: Tidsaspekt (tiden det tar), uppgiftsaspekt (typ av uppgift) och rumsaspekt (var uppgiften görs). Vad gäller tidsaspekten så definierar eleverna läxa som upptagen tid, självstudietid och tid som används till skolarbete. Uppgiftsaspekten beskrivs som att läsa, att plugga och skoluppgifter medan rumsaspekten beskrivs med ord som hemläxor, jobb hemma och att sitta hemma. Sammanfattningsvis skulle elevernas definition av läxor kunna ses som en uppgift som tar tid av deras fritid. Elevernas syn på varför de får läxor är intressanta. De vanligaste orsakerna som förekommer i uppsatserna är krav utifrån, främst från lärare och vårdnadshavare. Andra orsaker som

nämns frekvent är enligt Westlund (2004) höga ambitioner från elevernas sida och att det inte finns tillräckligt med tid i skolan. Lärare verkar brista i kommunikationen vad gäller arbetsbördan och eleverna uppfattar det som orimligt att hinna klart med uppgifterna under skoltid.

4.2. Effekter av läxor

När lärare ger läxor uppstår ofta friktion mellan olika aktörer. Det kan vara vårdnadshavare som tycker läraren ger för mycket läxor, för lite läxor, för svåra läxor eller för lätta läxor. Samtidigt anser många lärare att de saknar stöd från vårdnadshavarna. Cooper et al. (2006) beskriver även att lärare inte fått utbildning eller riktlinjer vad gäller läxor och det ständigt återkommande problemet för lärare, nämligen tiden till att förbereda uppgifter. Från elevernas håll handlar det om fritidsintressen som får lida av alla hemuppgifter de tilldelas. Många elever menar även att läxor är en källa till stress i deras liv (Cooper et al., 2006).

Författarna beskriver vidare effekten av läxor, såväl positiva som negativa. En intressant punkt de tar upp i sin studie är hur läxor kan få positiva effekter på vårdnadshavare och familjen. Cooper et al. (2006) menar att läraren kan använda läxor som verktyg för att få vårdnadshavare mer insatta i vad eleverna gör i skolan. Andra positiva effekter som nämns är självdisciplin, bättre studievänor, mer självständigt problemlösande och ökad förståelse av ämnen de läser om. Några exempel på negativa effekter som nämns i studien är fysisk och psykisk utmattning, press att prestera väl samt risken för att elever fuskar och bara kopierar vad andra har gjort. (Cooper et al., 2006).

En annan negativ aspekt att belysa är just vårdnadshavarnas förväntan på eleverna. Cooper et al. (2006) menar att vårdnadshavarnas inblandning i skolarbetet inte bara medför positiva effekter. Risken att de sätter för stor press och ger sina barn orimligt lite tid är stor enligt författarna. Dessutom är det ofta okänt material för vårdnadshavarna vilket kan leda till att deras hjälp bara förvirrar eleverna och på sätt gör det svårare att slutföra uppgiften de blivit tilldelade. Vidare kan assisterat läxläsande övergå till att föräldrar, syskon eller vänner istället gör uppgiften helt åt eleverna och att lärandet på så sätt försvinner (Cooper et al., 2006). Slutligen så handlar de negativa aspekterna med läxor om ökade kunskapsklyftor i skolan. Socioekonomiska faktorer är en stark bidragande faktor till hur väl elever kan hantera olika uppgifter utanför lektionstid. Detta gör att de som har det gott ställt hemma och som anses duktiga i skolan vinner mer på läxor. Vissa studier visar att sämre presterande elever förlorar på läxor (Hattie, 2012).

En vanlig attityd till läxor som Coutts (2004) beskriver är att eleverna tycker läxor är tråkigt. Faktorer bakom dessa känslor inför läxor är att det blivit en rutin, där uppgifter ofta liknar varandra men även för att de helt enkelt får för enkla uppgifter. Vidare tror hon att lärare måste utforma hemläxor där själva uppgiften har ett värde och ett syfte och inte bara ge läxor och hoppas att de långsiktiga målen om ansvarstagande och dylikt nås (Coutts, 2004). Dessutom riskerar de negativa attityderna till läxor att göra dem mindre effektiva vad gäller allmänna färdigheter som tidsplanering och studievänor (Pamela M. Warton, 2001).

En faktor till att många elever ogillar läxor är de sociala aspekterna. Ofta är hemuppgifter individuella och tar tid från deras fritidsintressen eller tid med vänner. Warton (2001) har också studerat elevernas syn på läxor. I hennes studie framkommer det att elever lägger mycket tid på läxor och på så sätt går miste om tid till fritidsintressen. Eleverna menar också att de lägger så mycket tid på läxor för att de får omfattande uppgifter och för att deras vårdnadshavare vill att det ska göra läxorna. Warton (2001) är även inne, precis som Coutts, på frånan av den sociala kontexten vad gäller läxors utformning. I studien har Warton (2001) visat att de elever som gör läxorna själv upplever dem som extra negativa. Buell (2004) påpekar dock att självständigt arbete är viktigt men att det sker inom skolans ramar så att eleverna kan få det stöd de behöver

Coutts (2004) redogör i slutet av sin artikel hur dessa insikter om vårdnadshavares och elevers syn på syftet med läxor kan påverka lärarnas arbetssätt rent praktiskt. Hon menar att kommunikation mellan student, hem och skola är av stor vikt för att synkronisera meningen och fördelar med läxor. Klara direktiv från styrande organ i samhället över läxors utformning och hur vårdnadshavare kan vara behjälpliga med dessa är enligt Coutts (2004) en förutsättning för mer klarhet angående problematiken med läxors påverkan och deras syfte. En andra punkt som hon tar upp i sin slutsats är att sambandet mellan en läxas syfte och dess utformning måste vara tydligare än vad det är nu. Om syftet är att få eleverna mer ordnade vad gäller studievanor kanske små och korta uppgifter men mer regelbundna är att föredra (Coutts, 2004).

Warton (2001) är inne på samma spår vad gäller vikten av ett syfte med läxorna. Hon menar att eleverna måste få förståelse för varför de gör läxor och varför de får dem. Här ligger utmaningen för läraren att få eleverna att se värdet i att få möjlighet till lärande både i skolan och i hemmet.

Läxor som uppgifter är extremt komplexa. Inga andra uppgifter i skolan påverkas av fler faktorer än de som görs utanför lektionstid. Individens olikheter, etniska bakgrund och socioekonomiska förhållanden är bara några faktorer som påverkar hur väl en elev kan utföra en hemuppgift (Cooper et al., 2006). Andra faktorer som påverkar är elevens personliga egenskaper såsom motivation, studievanor och generella förmåga. Även hur läraren följer upp en uppgift i klassrummet påverkar enligt Cooper (1989).

Många studier visar att läxor påverkar elevernas resultat men samtidigt finns det flera studier som inte visar något samband eller helt omvänt resultat. I lägre åldrar verkar det vara givande med läxor men efter grundskolan så finns det inga bevis på att läxor faktiskt ger några akademiska framsteg. Många studier har genomförts med en kort period av läxor som intervention och sedan ett standardiserat test som kontroll för om läxorna haft effekt eller inte. Men Buell (2004) menar att inga studier har gjorts för att se om läxor bidrar med kunskaper på sikt, alltså djupare kunskap än den inför ett prov. Hans slutsatser är att skolor måste tänka om vad gäller läxor. Enligt Buell (2004) hävdar att läxor inte den fördel som många påstår. De skapar dessutom svårigheter för elever med mindre gynnsamma hemförhållande. Dessutom menar han att även elever förtjänar lite ledig tid efter skolans slut. Flera studier visar att läxor bara gynnar de högrepresterande medan de i andra fall kan ge motsatt effekt. Bland annat så visar Warton (2001) ett starkt samband mellan elever som är allmänt negativa till skolan och deras syn på läxor.

Som de amerikanska studier som tidigare redovisades i avsnittet beskriver även Westlund (2004) vilka effekter och konsekvenser läxor ger. Hon använder uttrycket kostnader för att beskriva hur eleverna anser att läxor påverkar dem. Exempel på effekter som Westlund redovisar är: minskad motivation, stress, minskad tid för socialt liv och dåligt samvete.

Westlund (2004) har i sin forskningsgenomgång kommit fram till ett antal intressanta punkter som stämmer överens med annan forskning vi tagit del av. Hon skriver att forskning om läxor är väldigt komplex. Resultat går emot varandra och variabler påverkas av många faktorer vad gäller fenomenet läxor. Det finns lite svensk forskning som berör läxor och definitionen av läxor. De definitioner som Westlund (2004) tagit del av handlar om uppgifter som görs hemma. Vidare har hon hittat få studier som ifrågasätter läxors värde och dessutom verkar lärare och vårdnadshavare ta för givet att läxor är givande i barnets utveckling.

Westlund (2004) anser att forskare måste anstränga sig och lyssna på elevernas tankar om läxor. Hon tror att de lägger mycket tid på att tänka på läxor och många uttrycker frustration över detta.

4.3. Elevers attityder till skolan

Skolverket (2012) har i sin studie frågat elever i grundskolans senare år och gymnasiet om deras attityder till skolan. En intressant aspekt är hur olika grupper elever skiljer sig åt vad gäller hur meningsfullt de känner att det är att gå till skolan. Skolverket visar att flickor känner det mer meningsfullt att gå till skolan än pojkar. Hela 73 % av flickorna tycker att det alltid/oftast är meningsfullt att gå till skolan medan 66 % av pojkarna svarat detsamma. Vad gäller elever med utländsk bakgrund så verkar de känna mer meningsfullhet att gå till skolan gentemot svenska elever. 73 % av elever med utländsk bakgrund har svarat att de alltid eller oftast känner att skolan är meningsfull medan 69 % av de svenska eleverna har svarat detsamma. Liknande skillnader mellan könen och elever med olika bakgrund ser vi på om eleverna tycker det är roligt att gå till skolan. 65 % av flickorna svarar att det alltid/oftast är roligt att gå till skolan men bara 51 % av killarna. Fler elever med utländsk bakgrund (60 %) tycker det är roligt att gå till skolan än vad svenska elever (57%) tycker (Skolverket, 2012)

Intressanta skillnader kan avläsas i hur eleverna känner av stress ifrån deras vårdnadshavares krav och förväntningar. Där ser vi en stor skillnad beroende på elevernas bakgrund. Hela 32 % av eleverna med utländsk bakgrund känner av stress regelbundet medan endast 18 % av eleverna med svensk bakgrund känner detsamma. När det gäller hur elever upplever stress från läxor och hemuppgifter ser vi liknande skillnader, om än inte så stora. 53 % av eleverna med utländsk bakgrund upplever regelbunden stress på grund av läxor medan 48 % av de svenska eleverna upplever det (Skolverket, 2012)

5. Metod

Följande avsnitt består dels av redovisning av vår data och de variabler som vi analyserat, dels av redovisning av metodvalet. I metodvalet går vi igenom vilken metod som använts i studien samt hur framtagandet och utförandet vad gäller enkäterna som användes under studien. Vidare, under urval, klargörs tillvägagångssättet vid valet av respondenter samt antal respondenter som undersökningen riktat sig mot. I stycket om forskningsetiska principer går vi igenom de fyra olika områdena som vetenskapsrådet har som krav för undersökningar som man som forskare obligerad att förhålla sig till gentemot respondenterna. Under genomförande beskrivs hur studien har gått till och hur analysdata behandlades och analyserades. Metodavsnittet avslutas sedan med en diskussion kring vårt tillvägagångssätt.

5.1. Data

I följande avsnitt redovisas den data studien frambringade. Redovisningen kommer bestå av antal elever från de olika skolorna, kön samt huruvida eleverna har en annan bakgrund än svensk. Vi ser, i denna studie, på *utländsk bakgrund* som att eleverna i fråga antingen själva eller att minst en vårdnadshavare härstammar från ett annat land än Sverige. Kulturella skillnader kan vara betydelsefullt för uppfostran i hemmet, vilket kan påverka exempelvis elevens disciplin.

Urvalsgruppen i vår enkätundersökning bestod av klasser från två kommunala grundskolor där den ena skolan är belägen i en kranskommun till Göteborg och den andra skolan ligger i Göteborgs stad. Vi försökte även att få tillgång till att genomföra vår enkätundersökning på ett antal friskolor men svaren från dessa antingen uteblev eller så förkastades förfrågan.

Respondenterna är elever från grundskolans senare år i årskurserna 6, 8 och 9, varav 17 elever i årskurs 6, 103 elever i årskurs 8 och 15 elever i årskurs 9. Den något skeva fördelning är en ren slump då dagarna vi hade tillgång till att göra undersökningen hade våra kontaktlärare merparten åttondeklasser. Valet av att utföra studien på de valda årskurserna grundar sig i att, enligt vår uppfattning, läxor har en större plats och diskuteras mer i grundskolan, gentemot exempelvis gymnasiet. Att undersökningen genomfördes i grundskolans senare år var också för att vi haft egna erfarenheter från våra VFU-skolor där läxor behandlats på olika sätt och att det är en ålder då skolan och betygen har stor betydelse för fortsatt skolgång på gymnasiet. Den kontakt vi skapat med lärarna på dessa VFU-skolor underlättade även kontakten med skolorna vilket med största sannolikhet underlättade tillgängligheten. Vi var ute i nio olika klasser innehållandes totalt 171 elever varav 135 elever deltog i studien, därmed blev bortfallet på 36 elever. Spridningen mellan könen var 56 flickor och 79 pojkar utav dem som svarade.

Tabell 1: Urval

	Antal	Skola A	Skola B
Flickor	56	36	20
Pojkar	79	49	30
Födda i Sverige	123	74	49
Födda utomlands	12	11	1
Båda vårdnadshavarna födda i Sverige	77	33	44
Minst en vårdnadshavare som är född utomlands	58	52	6
Totalt antal elever	135	85	50

5.2. Variabler

I det här avsnittet redovisas de variabler som användes i studien. De delas upp i tre delar, där vi till en början redovisar elevernas egen uppfattning kring deras arbetsförhållande i hemmet, så som möjligheten till arbetsro i form av ett eget rum. De gavs även möjlighet att besvara frågor såsom gällande arbetsmiljö, tillgång till internet samt om de har ett eget skrivbord. Vi intresserar oss också för det dominerande språket i hemmet och har valt att undersöka detta som en variabel.

Tabell 2: Urvalets sociala bakgrund

	Ja	Nej	Ej svar
Talar ni alltid svenska hemma?	88	47	0
Har du ett eget rum hemma?	119	15	1
Har du ett eget skrivbord?	114	21	0
Har du tillgång till Internet hemma?	133	1	1
Är du nöjd med din prestation i skolan?	92	42	1

Vidare bad vi eleverna att redogöra för hur de uppfattade att de låg till betygsmässigt i en rad olika ämnen. Denna uppskattning gjordes för att i största möjliga mån behålla anonymiteten. Om vi hade kopplat eleverna till deras faktiska betyg skulle vi vara tvungna att sätta elevernas namn på enkäterna. Detta hade äventyrat såväl svarsmängden som sanningsenligheten (Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson & Lena Wängnerud, 2012).

Nedan redovisas svarsfrekvensernas medelvärde samt medelvärdet på de två skolorna som deltog i undersökningen. Frågan är ställd och analyserad på så vis att eleverna har fått svara vilket betyg de uppfattar att de har i de olika ämnena. Vi har sedan ersatt Skolverkets betygsbokstäver som sträcker sig mellan A-F till siffror för att kunna göra analysen i SPSS. Kortfattat blir således betygsbokstävernans värde följande; A=6, B=5, C=4, D=3, E=2 och F=1.

Tabell 3: Elevernas upplevda betygssnitt

Ämne	Medelvärde	Skola A	Skola B	Flickor	Pojkar
Matte	3,25	3,44	2,94	3,29	3,23
Svenska	3,38	3,60	2,88	3,70	3,08
Engelska	3,48	3,75	3,00	3,67	3,35
SO-ämnen	3,80	4,19	3,13	4,02	3,65
Språkval	3,60	4,03	2,91	4,14	3,23
NO-ämnen	3,23	3,52	2,73	3,37	3,14
Totalt	3,46	3,76	2,93	3,70	3,28

Tabellen nedanför visar elevernas uppskattning av hur mycket läxor de har och även hur mycket tid som de uppskattar att de lägger på läxor varje dag.

Tabell 4: Upplevd mängd läxor och tid de lägger på läxor

Tid	Aldrig	1-2 d/v	3-4 d/v	Varje dag	Ej svar
Hur många dagar i veckan har du läxa?	5	36	72	21	1
	0-15 m	15-45 m	45-90 m	+90 m	
Hur mycket tid lägger du på dina läxor per dag?	24	66	35	8	2

Avslutningsvis redovisas de variabler som beskriver en del av elevernas attityder till läxor och läxläsning. Även här har varje svarsalternativen fått ett värde för att möjliggöra att presentera ett medelvärde. Alla frågor eller påstående har samma svarsalternativ, vilka är *stämmer inte alls*, *stämmer inte så bra*, *stämmer ganska bra* och *stämmer precis*. Värde på dessa svarsalternativ rangordnas i en skala på 1-4 där 1 är lika med *stämmer inte alls* och *stämmer precis* har tilldelats värdet 4. För att enklare kunna analysera elevernas attityd har vi slagit ihop flera variabler till ett paket. De variabler som tillsammans bildat ett attityds-paket är: *Jag tycker läxor är bra*, *jag tycker jag lär mig saker av läxor*, *jag förstår varför vi har läxor* och *jag gör alltid mina läxor*.

Tabell 5: Elevernas attityd till läxor och vad som kan påverka den

Påstående	Medelvärde	Skola A	Skola B	Flickor	Pojkar
Jag tycker läxor är bra	2,05	2,25	1,69	2,18	1,95
Jag tycker jag lär mig saker av läxor	2,56	2,71	2,32	2,71	2,46
Jag förstår varför vi har läxor	2,93	3,11	2,62	3,02	2,86
Jag gör läxor för min egen skull	2,98	3,12	2,74	2,95	3,00
Min lärare brukar förklara varför vi får läxor	2,02	2,14	1,82	2,13	1,95
Jag kan få extra hjälp i skolan med mina läxor	2,74	2,77	2,68	2,70	2,77
Jag får hjälp hemma med mina läxor	3,33	3,37	3,27	3,15	3,46
Mina föräldrar kollar så jag gör mina läxor	3,00	3,13	2,78	2,71	3,21
Min lärare kontrollerar så jag gör mina läxor	2,80	3,15	2,20	2,96	2,69
Jag gör alltid mina läxor	2,82	3,01	2,50	2,82	2,82
Attityd till läxor (paket)	2,63	2,80	2,35	2,72	2,57

5.3. Analysmetoder

Vi ämnade undersöka en större mängd elevers syn på läxor för att få en så bred bild som möjligt av verkligheten. En intervjustudie hade således inte varit möjlig att genomföra inom tidsramen för arbetet i och med att enskilda intervjuer tar längre tid att genomföra.

Esaiasson et al. (2012) skriver om respondentundersökningar och menar att det innebär att svarspersonernas svar är studieobjekten och således utvecklas detta till analysdata. Vidare menar Esaiasson et al. (2012) att forskaren genom varje individs svar få reda på tankar och åsikter om vissa saker. I och med att vi ställer samma frågor till alla respondenter är vårt syfte att finna mönster, så som samband och skillnader, mellan de olika respondenternas svar.

Det som undersöks är elevernas egna uppfattningar och attityder till läxor och i och med detta får den en subjektiv bild av hur deras förhållande till läxor ser ut. Mönster i respondenternas svar analyseras fram genom olika test i datorprogrammet Statistical Package for the Social Sciences, SPSS. Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen (2003) beskriver SPSS som ett statistikprogram vilket kan användas för att bearbeta och testa kvantitativa data. De test vi använde oss av var T- och korrelationstest. T-test innebär att medelvärden från två grupper jämförs i förhållande till varandra för att upptäcka om det finns några skillnader mellan grupperna. Ett korrelationstest undersöker samband mellan två variabler, exempelvis hur elevernas uppfattade resultat samvarierar med deras attityd till läxor (Djurfeldt et al., 2003).

Enkäten bestod enbart av, vad Staffan Stukát (2011) kallar för, stängda frågor vilket innebär att eleverna enbart hade förutbestämda svarsalternativ att välja mellan. Vidare refererar författaren till detta som ”*det strukturerade frågeformuläret*” där frågorna innehåller fastställda svarsalternativ (2011:50). De frågor som enbart har två svarsalternativ, så som *Ja* och *Nej*, ses som dikotoma frågor (Stukát, 2011).

Vi valde denna typ av uppbyggnad av frågor då målet var att utforma en enkel enkät, som är lätt för eleverna att svara på samtidigt som den är uppbyggd så det underlättar inmatandet av data i SPSS.

Vikten av att vara insatt i ämnet man forskar i för att både frågorna ska bli välformulerade och således, i största möjliga mån, undvika misstolkningar poängteras av Stukát (2011). Vidare för han resonemanget att forskaren riskerar att få svar som inte har med frågans syfte att göra (Stukát, 2011). Frågorna är kontrollerade genom en form av pilotstudie som utfördes på ett antal oberoende personer. Dessa respondenter fick sedan reflektera kring om frågorna är för svåra, kan misstolkas, är överflödiga eller om det saknas någon fråga. Nackdelen med vår pilotstudie är att vi genomfört den på personer som är äldre och har högre utbildning än respondenterna. Enkäterna är även anonyma vilket gör att det är omöjligt att ta reda på vem som har fyllt i enkäten (Stukát, 2011).

5.4. Forskningsetiska principer

Vi har följt riktlinjerna som vetenskapsrådet hänvisar till vad gäller regler som man ska följa när man gör undersökningar. De forskningsetiska principerna innefattar fyra olika huvudkrav, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Nedan kommer en redogörelse för vilka krav som finns som vi således tagit ställning till och följt.

Informationskravet innebär att man som forskare informerar svarspersonerna om deras uppgift i studien samt vilka villkor som gäller för deltagarna. Forskarna ska också meddela svarspersonerna om att undersökningen är frivillig att delta i och att man när som helst får avbryta sitt deltagande eller hoppa över en fråga och att svaren enbart kommer att användas i forskningssyfte. Vidare vill forskaren få fram alla argument till att få svarspersonerna att vilja delta och på sätt övertyga dem om vikten av deras medverkan (Vetenskapsrådet, 2009).

Samtyckeskravet innebär att forskaren måste ha svarspersonens samtycke till att genomföra undersökningen. Är svarspersonen under 15 år och det är frågor som är av etisk känslig karaktär måste man ha vårdnadshavarens tillåtelse för att få genomföra undersökningen. Är undersökningen inte av känslig etisk karaktär kan samtycke fås från exempelvis lärare, skolläda, arbetsgivare etc. Svarspersonen har rätt att strykas från forskningsmaterialet om denne inte vill vara med eller har ångrat sig (Vetenskapsrådet, 2009).

Konfidentialitetskravet innebär att alla i forskargruppen som har tillgång till undersökningen, där svaren är av etisk känslig karaktär, har tystnadsplikt för de svar som kommit in. Undersökningen ska vara anonym så att ingen av forskarna eller utomstående personer praktiskt ska kunna identifiera vem som har svarat eller medverkat (Vetenskapsrådet, 2009).

Nyttjandekravet innebär att uppgifter som är insamlade från enskilda personer enbart får användas till forskningens syfte. Detta innebär att forskaren inte får sälja eller låna ut dessa uppgifter till företag som har till syfte att exempelvis marknadsföra en produkt. Forskaren får bara lämna ut dessa uppgifter till andra forskare som har samma förpliktelser som forskaren som gjort undersökningen. Forskningsresultaten får inte användas för att lämnas till exempelvis sociala myndigheter om en svarsperson har problem med något som tas upp i undersökningen. Då måste forskarna ha medgivande från svarspersonen (Vetenskapsrådet, 2009).

5.5. Genomförande

I utformandet av vår enkät lades mycket tid på att till en början formulera bra frågor och svar för att sedan övergå till att lägga fokus på att strukturera enkäten på ett så bra sätt som möjligt. Efter en kortare pilotstudie där ett antal oberörda personer fick svara på enkäten för att sedan komma med åsikter om vad som var bra med enkäten och framförallt om det saknades något eller fanns brister i den. Efter responsen finjusterade vi det som behövdes för att sedan ta kontakt med skolorna vi ville göra studien på.

När enkäten var färdigställd utnyttjade, som tidigare nämnt, våra kontakter på tidigare VFU-skolor. De lärare och skolor som vi hade förhoppning om att få med i studien fick information om vårt syfte med undersökningen och en förfrågan om de ville delta. Vi bifogade även enkäten för att de skulle kunna läsa igenom och ges möjlighet till att lämna synpunkter och åsikter om frågorna. När lärarna gett sitt medgivande till att låta oss komma ut och genomföra undersökningen gjorde vi detta.

Vi var närvarande när eleverna fyllde i enkäterna för att kunna svara på frågor och minska riskerna för missförstånd av någon fråga. Detta för att vi ville ha en så hög svarsfrekvens bland eleverna som möjligt och detta sker, enligt Esaiasson et al. (2012), i högre utsträckning om forskarna är närvarande. Ytterligare en anledning till att vi valde att närvara under enkätundersökningarna var för att informationskravens regler, som ovan nämnt, krävde detta. Eleverna gavs till en början information om enkätens innehåll och syfte. Avslutningsvis poängterades vår uppskattning för deras medverkande i studien (Esaiasson et al., 2012).

När antalet enkäter nått en, för oss, acceptabel mängd för att få tillräcklig kraft i studien började vi föra in data i SPSS. Efterföljande arbete bestod av dataanalyser i SPSS där vi använde oss av olika tester och analysmetoder. Vi använde oss av t- och korrelationstest samt korstabulering. När all rådata förts in i SPSS och de olika testerna genomförts började vårt resultat ta form. Dessa resultat har sedan diskuterats och analyserats med hjälp av tidigare forskning.

6. Metoddiskussion

I metoddiskussionen motiveras och diskuteras validitetsaspekter i arbetet, såsom de för- och nackdelar metodvalet för studien inneburit.

Stukát (2011) beskriver det som viktigt att man i en enkätstudie i största möjliga mån underlättar för svarspersonerna att svara, detta innebär att man som forskare inte bör förvilla svarspersonen genom att bygga ihop flera frågor till en fråga. Denna problematik undveks i enkäten genom att ha förutbestämda svarsalternativ på våra frågor, vilket inte hade varit möjligt om flera frågor varit ihopsatta till en fråga.

Då vår studie var tidsbegränsad fanns ingen tid till att genomföra en intervjustudie i den storleken som vi hade velat. Vi eftersträvade en bredd i antal respondenter och således passade en enkätundersökning bättre än intervjuer. Både Stukát (2011) och Esaiasson et al. (2012) menar att det är en fördel med enkäter vad gäller intervjuareffekter, alltså att man som intervjuare omedveten styr svarspersonen på grund av sitt sätt att ställa frågor eller prata, och på så vis locka fram ett svar som man

är ute efter. Med en välformulerad enkät uppstår inte denna påverkan på svarspersonerna.

Vid enkätundersökningar är risken att det blir en del bortfall samtidigt som det är svårare att motivera en större grupp personer att svara på en enkät. Det blir också svårare att kontrollera om frågorna har besvarats med seriositet, sanningsenligt och om frågorna tolkats på ett korrekt sätt (Esaiason et al., 2012). Även bortfallet motverkades förhoppningsvis då vi fanns på plats för att motivera eleverna till att ställa upp i undersökningen, exkluderat det bortfall som bestod av elever som inte var närvarande vid lektionerna. Studien och dess resultat utgår från, och grundar sig i, att enkätfrågorna besvarats såväl sanningsenligt som med seriositet. En ytterligare aspekt är det faktum att eleverna kan titta på varandras enkäter och fylla i enlighet med någon klasskamrat. Trots att detta är svårkontrollerat är utgångspunkten att alla enkäter besvarats individuellt.

Komplexiteten i en bra enkät är till stora delar att lyckas formulera frågor som både ska vara enkla att besvara men också har ett tydligt budskap om vad det är som efterfrågas. Vi anser att vi gjort en tydlig och bra enkät utefter vårt syfte. Esaiasson et al. (2012) redogör sex punkter som man, enligt dem, bör efterföljas för att formulera bra frågor i en enkät.

Den inledande punkten poängterar att forskaren ska titta på frågor från andra forskare vars frågor redan har beprövats. Vi har tittat på Trends in International Mathematics and Science Study, TIMSS, frågeformuleringar då de gjort stora enkätundersökningar i den svenska skolan. Där fick vi tips på både frågeformuleringar, svarsalternativ och typer av frågor.

Andra punkten rekommenderar att man studerar litteratur för att optimera sin sina frågor. Vi har gått igenom *Metodpraktikan* (2012) och *Att skriva ett examensarbete inom utbildningsvetenskap* (2001) för att få tips och idéer om hur och vad för frågor vi ska ha med i enkäten. Nästkommande punkt handlar om inspiration, närmare bestämt att låta sig inspireras av det växande forskningsläget om ämnet studien berör. Av det material som har studerats ingår bland annat artiklar i media, examensarbeten, avhandlingar och annan litteratur för att på så vis utveckla tankar om vad det är faktiskt är studien vill få svar på.

Fjärde punkten innebär att man ska testa frågorna på sig själv och även på andra forskare som är helt oberoende av vårt arbete för att på så vis finna brister i frågorna och svarsalternativen innan vi lämnar ut dem till eleverna. Vidare i punktlistan går det att utläsa vikt av att ge frågorna till helt vanliga människor som inte sysslar med forskning för att få ytterligare tydlighet i om det är för komplicerade frågor eller något som brister i svarsalternativen. Dessa båda punkter bemötte vi med hjälp av den tidigare nämnda pilotstudien.

Den sjätte och avslutande punkten understryker att man bör be en van frågekonstruktör titta på frågorna för att slutligen kunna knyta ihop säcken och färdigställa enkäten. Vår expert på ämnet är handledaren till studien, som har erfarenheter av enkätundersökningar och vi känner tillit till hans råd och förslag.

Esaiasson et al. (2012) förklarar validitet med att man mäter det man vill mäta. Vi anser att vi har en hög validitet då vår enkätstudie omfattar det syfte och de frågeställningar som vi tagit fram. Dock fick vi inte den spridningen på ålder bland eleverna för att vi skulle kunna göra en bra jämförelse mellan elevers attityd till läxor och ålder. För att validiteten ska vara hög menar Esaiasson et al. (2012) att även reliabiliteten måste vara hög. En hög reliabilitet innebär frånvaro från mätfel, det vill säga hur precis mätningen är. Felkällor som kan påverka reliabiliteten negativt är stort bortfall, om svarspersonerna råkat kryssa i fel ruta när de har svarat, om de har svarat fel med flit, för att ge några exempel. Det är svårt för oss att göra en bedömning över om svarspersonerna svarat ärligt eller kryssat i fel rutor men inget som tyder på detta har uppmärksammats i analysfasen.

En fråga som tyder på att eleverna svarat sanningsenligt är deras uppskattning av betyg, där flickor anser sig ha högre betyg än vad pojkar har. Vi jämför statistiska centralbyråns, SCB, resultat med vad eleverna svarat på vår enkätstudie. I vår studie anser sig flickorna ha högre betyg än pojkar i alla ämnen, vilket också stämmer med SCBs resultat (Siris, 2012).

Avslutningsvis kan vi konstatera att bortfallet inte påverkade vår studie märkvärdigt då vi fick så pass tydliga resultat ändå. Bortfallet var likvärdigt på bägge skolorna, 20 på den ena skolan och 16 på den andra.

7. Resultat

I resultatavsnittet kommer vi behandla de analyser vi gjort utifrån data vi samlat in. Där olika variabler mäts i förhållande till varandra för att undersöka om det finns skillnader eller samband mellan de olika variablerna.

7.1. Vilka attityder har elever till läxor?

Elevers attityder till läxor är, enligt vår studie, generellt dåliga. Majoriteten av eleverna tycker inte läxor är bra, där en tredjedel av eleverna svarar *stämmer inte alls* på frågan om de tycker läxor är bra. Dessutom är det hela 53 elever som säger att de inte lär sig speciellt mycket av att ha läxor. Endast 18 elever håller med till fullo om att de faktiskt lär sig något. På frågan om eleverna gör sina läxor för sin egen skull ser det bättre ut. Där är det 34 elever som menar att de gör läxorna för någon annans skull än sin egen. En stor del av eleverna menar också att de alltid gör sina läxor. Endast 17 elever har svarat *stämmer inte alls* på frågan om de alltid gör sina läxor.

Huruvida elevernas möjlighet att få hjälp med sina läxor påverkar deras attityd så ser vi att det finns ett samband mellan den hjälp de anser sig kan få hemma och deras syn på läxor ($r=.307$ $p>.001$)¹. Vilket i klarspråk innebär att de eleverna i vår studie som anser sig få mer hjälp hemma har en mer positiv inställning till läxor. Liknande resultat blir det även i samband mellan synen på läxor och om eleverna upplever att de kan få hjälp med sina läxor i skolan ($r=.183$ $p>.05$).

¹ R-värdet är korrelationskoefficienten. Det visar hur starkt eller svagt ett samband mellan två variabler är. P-värdet visar hur stor chans eller risk det är att slumpen påverkar sambandet.

En till synes viktig aspekt för att elever ska ha en positiv attityd till läxor är att de förstår varför de har läxor. Av vår studie går det att utläsa ett starkt samband mellan elevernas förståelse av läxor och deras attityd ($r=.706$ $p>.001$). Detta visar även en korrelation mellan attityd till läxor och om eleverna upplever att läraren brukar förklara varför de ger ut läxor. Att läraren är noga med att förklara syfte och dylikt med läxor så att eleverna förstår, påverkar alltså elevernas attityd till läxor.

Ytterligare faktorer som påverkar elevernas attityder till läxor är om de anser att lärare och vårdnadshavare kontrollerar att de gjort läxorna. Samband mellan lärarens uppföljning av läxor och elevernas attityder är tydligt ($r=.379$ $p>.001$). Eleverna har alltså en positivare attityd till läxor om läraren följer upp och kontrollerar så att de gjort sina läxor. Vad gäller hur vårdnadshavarnas kontroll så påverkar det mindre. Studien visar ett samband mellan attityder till läxor och om vårdnadshavarna kontrollerar så deras barn gör läxorna ($r=.223$ $p>.05$). Undersökningen visar även att eleverna lägger mer tid på läxorna om de anser att lärarna och vårdnadshavarna kontrollerar huruvida de gjort läxorna.

Resultatet som studien frambringade rörande elevers upplevelse kring om de faktiskt gör läxorna de tilldelas visar att de elever som anser att läraren kontrollerar att läxorna görs också anser att de alltid gör sina läxor. Sambanden är signifikanta ($r=.330$ $p>.001$) och talar i enlighet med resultatens studie gällande om vårdnadshavarnas kontroll av att läxan görs gentemot om elever gör läxan. Även här visar våra resultat ett signifikant samband ($r=.381$ $p>.001$) mellan elever som anser att de alltid gör läxan och elever som anser att deras vårdnadshavare alltid kontrollerar så att de gör den.

Mängden läxor som eleverna upplever att de får varje vecka verkar inte påverka deras attityd nämnvärt. En faktor som däremot påverkar eleverna i studien är tiden de anser att de lägger på läxor per dag. Här ser vi ett klart samband ($r=.485$ $p>.001$) som visar att de elever som anser att de lägger mycket tid på läxor också har en positivare attityd till dem.

7.2. Skillnader mellan könen

Skillnader i könen vad gäller hur eleverna själva uppfattar deras betygssnitt skiljer sig signifikant. Flickor anser sig ha högre betyg i de skolämnen vi valt att undersöka.

Tabell 6: Skillnader mellan könen vad gäller elevens upplevda snittbetyg

Kön	Antal	Medelvärde	T-värde ²	P-värde
Pojke	78	3,27	2,047	0,043
Flicka	56	3,65		

Vad gäller attityden till läxor ser vi inga större skillnader mellan könen. Flickor har marginellt mer positiv attityd men inte av signifikant karaktär ($p=.219$). Medelvärden

² T-värdet anger hur stora skillnader det är i medelvärde mellan de två undersökta grupperna.

för flickor ligger på 2,72 och för pojkar 2,57 på en skala mellan 1-4. Huruvida eleverna uppfattar att de kan få hjälp med sina läxor skiljer sig också marginellt.

Pojkar anser sig få mer hjälp i både hemmet och i skolan men även här är skillnaderna små. Medelvärde för pojkar är 3,12 och för flickor är det 2,92, även detta resultat är baserat på skalan 1-4. Skillnaderna är dock ej signifikanta ($p=0.130$). Båda de ovanstående medelvärdena går skalan från negativ till positiv, således är 1 mest negativ attityd och 4 mest positiv attityd. När vi undersöker skillnader i tiden elever lägger på sina läxor och om de alltid gör sina läxor ser vi inte heller här någon nämnvärd skillnad sig mellan könen.

7.3. Skillnader mellan elever med olika etnicitet

För att undersöka skillnader mellan hur olika elever uppfattar läxor användes olika variabler om elevens bakgrund. I ett första steg undersöker vi om det finns skillnader mellan elever med olika etnisk bakgrund i avseende på hur mycket tid de lägger på sina läxor. Det visar sig finnas en signifikant skillnad mellan grupperna, där elever som har minst en förälder som är född utomlands anser sig lägga mer tid på sina läxor.

Tabell 7: Skillnader mellan elever med olika kulturell bakgrund vad gäller läxtid

Vårdnadshavarnas härkomst	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Båda födda i Sverige	76	2,03		
En eller båda är födda utomlands	57	2,44	-2,97	0,004

Skillnaderna på elevernas attityder till läxor visar samma resultat som föregående fråga när det gäller etnisk bakgrund. Vår studie visar att elever med annan etnicitet verkar ha mer positiv attityd till läxor.

Tabell 8: Skillnader mellan elever med olika kulturell bakgrund vad gäller attityd

Vårdnadshavarnas härkomst	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Båda födda i Sverige	77	2,43		
En eller båda är födda utomlands	57	2,90	-3,97	0,000

Däremot när vi frågade om hur eleverna får stöd i skolan och i hemmet är skillnaderna mellan de två grupperna inte signifikant. Tendenser visar dock att elever med vårdnadshavare som båda är födda i Sverige får mer hjälp men skillnaderna är små.

Signifikanta skillnader finns mellan hur eleverna uppfattar att läraren följer upp arbetet med läxor. Elever med annan etnicitet menar att läraren oftare kontrollerar så att de gjort en hemuppgift.

Tabell 9: Skillnader mellan elever med olika kulturell bakgrund vad gäller hur de upplever att läraren kontrollerar deras läxor

Vårdnadshavarnas härkomst	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Båda födda i Sverige	76	2,58		
En eller båda är födda utomlands	57	3,11	-3,28	0,001

Vad gäller om eleverna gör sina läxor eller inte så ser vi tendenser till att de eleverna med annan etnicitet oftare gör sina uppgifter. Skillnaderna är ej signifikanta så vi kan inte fastslå att så är fallet, men det går att utläsa klara tendenser.

Tabell 10: Skillnader mellan elever med olika kulturell bakgrund vad gäller i vilken mån de gör läxor

Vårdnadshavarnas härkomst	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Båda födda i Sverige	76	2,69		
En eller båda är födda utomlands	57	3,00	-1.874	0,063

Vi ville även undersöka relationen mellan attityd och betyg där det av vår studie framgår att de båda har en påverkan på varandra, attityd till läxor och uppfattning om betyget. I ett korrelationstest ser vi ett klart samband mellan ett högt ansett betygssnitt och en positiv attityd till läxor ($r=.385$ $p>.001$). De elever som anser sig vara högpresteraende har alltså en mer positiv attityd till läxor. Ett ännu klarare samband ser vi mellan den tid eleverna lägger på läxor dagligen och deras attityd. De elever som lägger mycket tid på sina läxor har en mer positiv attityd till läxor ($r=.485$ $p>.001$).

Hur eleverna uppfattar deras prestation i skolan skiljer sig mellan de elever som har två vårdnadshavare från Sverige gentemot de elever som har en eller två vårdnadshavare som är födda i ett annat land. De eleverna med annan kulturell bakgrund menar att de generellt sätt har högre betygssnitt i de ämnen vi valt att undersöka. I det här resultatet är skillnaderna signifikanta.

Tabell 11: Skillnader mellan elever med olika kulturell bakgrund vad gäller deras upplevda betygssnitt:

Vårdnadshavarnas härkomst	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Båda födda i Sverige	76	3,14		
En eller båda är födda i ett annat land	57	3,81	3,724	0,000

7.4. Skillnader mellan skolorna

Vi har, som tidigare nämnt, genomfört vår undersökning på två olika skolor. Resultatet mellan de båda skolorna skiljer sig. Detta kan bero på diverse anledningar så som exempelvis arbetssätt, detta kommer vi fördjupa oss i under diskussionsdelen. Vi såg relevansen i att jämföra de båda skolorna för att undersöka likheter och skillnader. Vi ser signifikanta skillnader vad gäller attityden till läxor på de olika skolorna. På skola A upplevs läxor mer positivt än på skola B.

Tabell 12: Skillnader mellan skolorna vad gäller betygssnitt

	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Skola A	84	2,80		
Skola B	50	2,35	3,601	0,000

Dessutom framgår det att elevernas upplevda betygssnitt skiljer sig signifikant mellan de olika skolorna vi undersökt. På skola A anser sig eleverna prestera bättre än på skola B.

Tabell 13: Skillnader mellan skolorna vad gäller betygssnitt

	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Skola A	85	3,73		
Skola B	56	2,90	4,915	0,000

Om eleverna upplever att läraren förklarar varför de har läxor skiljer sig också signifikant mellan skolorna. Lärarna på skola A verkar, enligt elevernas syn, vara mer noggranna med att förklara syftet med läxor. Vi kan dock se att medelvärdet är

relativt litet på båda skolorna. Eleverna upplever alltså att lärarna inte lägger någon större vikt vid att förklara varför de ger läxor.

Tabell 14: Skillnader mellan skolorna vad gäller hur eleverna upplever att läraren förklarar syftet med läxor

	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Skola A	84	2,14	2,232	0,000
Skola B	49	1,82		

Samma klara skillnader ser vi på elevernas uppfattning av hur läraren följer upp läxorna. På skola A verkar lärarna, enligt elevernas syn, vara mer noggranna på att kontrollera så att eleverna gjort sina läxor.

Tabell 15: Skillnader mellan skolorna vad gäller hur eleverna upplever att läraren kontrollerar om de gjort läxan

	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Skola A	84	3,15	6,284	0,000
Skola B	49	2,20		

Att läraren kontrollerar så att eleverna gör sina läxor är något som, enligt vår studie, påverkar om de faktiskt gör sina läxor. Ett positivt samband mellan lärarnas kontroll av läxor och om eleverna alltid gör sina läxor ($r=.457$ $p>.001$). Samtidigt upplever eleverna på skola A att de har mer läxor än de som går på skola B.

Tabell 16: Skillnader mellan skolorna vad gäller mängden läxor eleverna erhåller

	Antal	Medelvärde	T-värde	P-värde
Skola A	84	2,93	2,346	0,021
Skola B	50	2,62		

Det som inte skiljer sig åt mellan skolorna är hur mycket hjälp eleverna uppfattar att de kan få i skolan. Där ligger medelvärdet för skola A på 2,77 medan skola B har ett medelvärde på 2,68. Eleverna på de olika skolorna anser alltså att de kan få liknande hjälp med sina läxor i skolan.

8. Diskussion

I följande avsnitt diskuterar vi våra resultat utifrån relevant forskning. Resultatet från studien ställs i förhållande till det teoretiska ramverket och den tidigare forskningen. Inledningsvis diskuterar vi elevers attityd till läxor i allmänhet. I efterföljande del diskuteras vilka faktorer som kan tänkas ligga bakom de resultat studien har frambringat. Vidare behandlas maktinslaget i arbetet med läxor och avslutningsvis diskuteras skillnaderna mellan olika elevgrupper.

8.1. Elevers attityder till läxor

Av vår studie framgår det att elever inte är särskilt positiva till läxor, de tycker inte läxor är bra. Ändå är det många av eleverna som förstår varför de har läxor och att många faktiskt gör läxorna för sin egen skull. Troligen beror den negativa attityden på att de måste ta med sig ytterligare arbete hem där de annars varit lediga. Cooper et al. (2006) skriver att läxor går ut över elevernas fritidsintresse. Detta är något vi tror påverkar attityden till läxor i stor grad. Efter en lång skoldag vill man som elev troligtvis vara ledig och kunna göra något annat, läxor blir då ett hinder för detta och riskerar att elever tänker på skolan hela sin vakna tid. Buell (2004) skriver också att han tycker elever förtjänar lite fritid efter skolan. Precis som Cooper et al. (2006) skriver så tror vi att detta kan leda till stress. Läxor som arbetsätt blir svårt när eleverna ser de som en faktor till stress och att de går ut över deras fritidsintressen. En stor del av eleverna menar även att de inte lär sig speciellt mycket av läxorna vilket är oroande. Om eleverna inte anser att de lär sig blir läxor meningslöst för dem.

En viktig faktor som påverkar elevernas attityder verkar vara hur skolorna arbetar med läxor. Vi ser en del skillnader i hur elever från de olika skolorna har svarat. Om vi börjar med mängden läxor visar vår studie att eleverna på Skola A anser att de oftare har läxor i jämförelse med Skola B. Cooper (2007) diskuterar att studievana som en faktor till en positiv inställning och i vår mening kan studievana växa fram genom att eleverna ges och faktiskt gör uppgifter. Vidare nämner han även generell förmåga som en faktor vilket vi tolkar som att det är av yttersta vikt att alla eleverna skall kunna klara av uppgifterna för att de ska vara en positiv faktor. Vilket i sin tur sätter krav på lärarens utformning av läxor. Vi menar således att mängden läxor i samband med utformningen av dem utefter elevers förmågor skapar studievana. Som i sin tur Cooper (2007) menar är en del i skapandet av en positiv inställning till läxor.

8.2. Faktorer som påverkar elevers attityder till läxor

Våra resultat visar att eleverna har en positivare attityd till läxor om de förstår varför de har läxor. Därför anser vi, i enlighet med Coutts (2004) att en viktig uppgift för läraren blir att klargöra varför elever får läxor så de ser värdet med att ta med sig uppgifter hem och genomföra utanför skoltiden. Uppgifter där man bara ser kostnader blir av natur både jobbigare och tråkigare att genomföra. Dessutom är vi av uppfattningen att läraren måste lägga ner mer tid på att planera uppgifterna man skickar hem med eleverna. Även här finns det skillnader mellan de olika skolorna vi undersökt. Skola A anser att lärarna på deras skola förklarar syftet i större utsträckning än vad eleverna på Skola B anses uppleva av sina lärare. Som tidigare skrivit är vårdnadshavarnas kontroll en viktig del till att eleverna faktiskt gör läxan och har då även vårdnadshavarna svårt att se eller är omedvetna om läxans syfte blir det problematiskt. Risken för att deras förtroende för uppgiften och i värsta fall för läraren i fråga kan öka. I detta fall kan det leda till det avsaknad av stöd lärarna känner från vårdnadshavare. Problemet med att planera och genomföra givande läxor

är tiden som läraren måste lägga ner. Lärare upplever idag att det inte finns tillräckligt med tid för planering av lektioner och då blir även uppgifter som ska göras utanför skoltid lidande. Precis som eleverna i Wartons (2001) studie tror vi att eleverna får för omfattande uppgifter. Elever som har det svårt i skolan får alltså svårt att klara uppgifter av denna varietet och attityden till dem blir således negativ. Precis som vårt resultat, och tidigare forskning som Warton (2001) och Österlind (2001), så tenderar elever som anser sig prestera väl i skolan ha en mer positiv attityd till läxor.

Elevernas möjlighet till att få hjälp hemma är en annan faktor som, enligt vår undersökning, påverkar elevernas attityder till läxor. De elever som anser sig ha möjlighet till stöd hemma har en mer positiv attityd till läxor. En möjlig orsak till detta är att läxor upplevs som svåra och utmanande och att elever på så sätt känner en viss osäkerhet inför dem. Eftersom läraren inte kan medverka och stötta så blir hjälp hemma en förutsättning för att en del läxor ska kunna genomföras. Här ser vi ett problem vad gäller alla elevers rätt till en likvärdig utbildning. I dagens mångkulturella Sverige är det inte alla vårdnadshavare eller syskon till eleverna som förstår svenska. Om läraren ger en uppgift som eleven på egen hand inte kan genomföra riskerar läxan att bli meningslös och att elevens motivation sjunker till botten. Läxor kan på så sätt bli orättvisa, där de elever som har engagerade och relativt välutbildade föräldrar gynnas. Många skolor har idag frivillig läxhjälp utöver de obligatoriska lektionerna vilket är bra och, som vi ser det, en förutsättning för läxor i skolan. Om elever inte har möjlighet att få den hjälp de behöver måste det finnas alternativ. Hjälpen och stödet måste finnas för de som behöver de, annars riskerar läxor en symbol för orättvisa och ojämlikhet.

Ytterligare en faktor till vad som påverkar elevers attityder till läxor är hur de kontrolleras. När eleven upplever att läraren eller deras vårdnadshavare kontrollerar så de har gjort sina läxor så tenderar de att ha en positivare attityd till dem. Troligen så ser de en större mening med uppgiften om de faktiskt följs upp och kontrolleras. En uppgift som ingen kontrollerar riskerar att åsidosättas eller helt glömmas bort. Att läraren på något sätt följer upp en läxa med en diskussion eller ett prov tror vi är en viktig del i att en läxa ska kunna tillföra något till lärandet. Vad gäller vårdnadshavare är det upp till dem själva, men som lärare kan man försöka inspirera dem att lägga mer tid på att stötta och kolla av hur deras barn sköter sitt skolarbete. Detta blir en del av kommunikationen mellan skolan och hemmet med läxan som budbärare som Coutts (2004) anser som vitalt. Kommunikationen mellan hem och skola måste förbättras vad gäller syften med hemuppgifter.

Sätter man detta i paritet med hur ofta eleverna på vardera skola faktiskt gör sina läxor blir det intressant då det visar sig att eleverna på Skola A anser sig göra läxan oftare än vad eleverna på Skola B anser sig göra. Kopplar man detta till det resultat i studien som visar att Skola As elever i högre utsträckningen anser sig bli kontrollerade av så väl lärare som vårdnadshavare när det gäller att göra läxan. Detta resultat talar i enlighet med vad Coutts (2004) diskuterar då hon menar att eleverna inte gör läxan för sin egen skull utan att de snarare gör det för föräldrarna eller lärarna. Lärarnas uppföljning är också något som diskuterats av Cooper (1989), då han menar att det har en inverkan på hur eleverna ställer sig till läxor. Vår standpunkt är i enlighet med båda dessa författare att om lärare väljer att ha med läxor i sin undervisning är det av vikt att de också följs upp på något sätt. Detta för kanske

tankarna till det klassiska läxförhöret men vi menar en bredare repertoar av uppföljning än så genom exempelvis diskussioner och relaterande uppgifter.

Ett förslag för att reda ut förvirring och stötta lärarna, i avsaknad av tid och riktlinjer, kan vara att man från Skolverkets sida arbetar fram riktlinjer och stöd kring läxor i största allmänhet. Cooper et al. (2006) diskuterar även läraryrkets baksida där i en vardag av stress, dokumentation och avsaknad av tid, kan läxor möjligen ses som räddning för lärare där man skickar med en del av undervisningen som man inte hunnit med hem med eleverna att göra. På så vis kan lärare inbilla sig om att de köper sig dyrbar tid, utan att kanske reflektera kring syftet med läxan i sig. Denna typ av läxa kan placeras i Coutts (2004) fjärde kategori av läxor, där anledningen är att förlänga schemat, och det är den här typen av arbetssätt med läxor som vi ställer oss högst kritiska till.

8.3. Läxor som verktyg för disciplinering och maktutövande

Läxors roll i undervisningen är, även efter vår forskningsgenomgång och undersökning, fortfarande ganska oklar för oss. Elever verkar själv tycka att läxor inte är ett bra verktyg till lärande och som Coutts (2004) skriver menar elever att läxor ofta är tråkiga och en rutin, med likadana uppgifter gång efter gång. En tanke är att det kan vara så att hela fenomenet läxor handlar om att på ett annat sätt kunna kontrollera och disciplinera elever, även utanför skolans fyra väggar. Möjligen kan det vara så att läraren och även föräldrarna försöker förvandla elever till vad Foucault (2003) kallar fogliga och övade kroppar som genom disciplinering fostrar dem till att lyda och få mer kraft till att prestera. Cooper et al. (2006) beskriver ett av syftena med läxor som bestraffning för elever medan Österlind (2001) är inne på läxor som disciplinering. Det låter kanske bryskt men vi tror definitivt det existerar, exempelvis då eleverna inte hunnit med lektionsinnehållet på grund av slarv eller okoncentration under lektionstid.

Till att börja med kan vi ta Foucaults (2003) idéer om Panopticism och hur det kan appliceras på läxor som arbetsmetod. Vårt resultat visar att lärarens och föräldrarnas kontroll påverkar i vilken mån de gör sina läxor, deras attityd till dem och även den tid de lägger på sina läxor. Westlund (2007) skriver att elever erhåller och gör sina läxor för att läraren eller deras vårdnadshavare tycker att de ska det. Eleverna känner alltså krav utifrån, de känner sig övervakade och riskerar att få dåligt samvete eller i värsta fall bestraffas om de inte gör sina läxor. Likt Bentham's Panopticon blir lärarnas och vårdnadshavarnas makt över eleven så stor att de inte aktivt behöver utöva den. Eleverna vet att de måste göra sina läxor och vet att de när som helst kan kontrolleras att de verkligen gjort dem. Genom att eleven *känner sig* övervakad tror vi att de inte har något annat val än att acceptera de uppgifter de blivit tilldelade och göra dem. Om de skulle komma till skolan oförberedda inför ett förhör eller att inte ha skrivit inlämningsuppgiften är det stor risk att de bestraffas på något sätt, kanske med en bakläxa eller genom en tillrättavisning från lärare. Om de kommer hem från skolan och deras vårdnadshavare får reda på att de inte gjort sina läxor är samma scenario högst troligt. Dessa tankar kan vi koppla till Österlinds (2001) ambivalenta grupp och elever med oreflekterat förhållningssätt. De gör läxor för någon annans skull och är rädda att hamna i trubbel.

Av tidigare studier att döma ser vi att en vanlig syn på läxor, främst från vårdnadshavare, är att disciplinera barnen vad gäller eget arbete och studievanor. Vi

tror att även lärare syftar till att disciplinera elever i skolan. Genom vad Foucault (2003) beskriver som ett oavbrutet tvång och ständig övervakning kan läraren disciplinera, med hjälp av vårdnadshavarna, barnen och drilla dem till flitiga elever. Genom att förhöra läxan och på sätt kontrollera vilka som gjort den och vilka som inte gjort den får man som lärare ordning och kan kontrollera varje enskild individ och belöna eller bestraffa beteendet. Läxan blir verktyget för att läraren ska kunna övervaka, belöna och rangordna elevens insatser. Den här kontrollen gör eleverna, enligt vår studie, även mer positiva till läxor.

Genom regelbundna läxor och inlämningsuppgifter kan läraren kontrollera, vad Foucault (2003) kallar för mångfalden. Regelbundna återkommande förlopp av obligatoriska arbetsuppgifter för eleverna att genomföra disciplinerar dem och ger positiva effekter på tiden så att mer kan utträttas. Läxor som uppgifter utanför skolschemat kan syfta till att effektivisera lärandet, men disciplinen är ett måste för att mer användbara stunder ska kunna utvinnas och mer ska kunna utträttas. Hur eleverna klarar att använda tiden på bästa möjliga sätt och om de uppnått de målen en lärare satt med en läxa testas senare i skolan, ofta i form av ett prov eller ett mindre förhör. Precis som Foucault (2003) skriver kan man då se om individen nått upp till målen, men även jämföra resultatet med andra.

Intressant är det faktum att olika grupper verkar, i vår studie, reagera olika mycket på lärarnas disciplinering. De eleverna med annan kulturell bakgrund gör läxor i större utsträckning och upplever till högre grad att läraren kontrollerar om de gjort sina läxor. Hur det kommer sig att elever med annan etnisk bakgrund anser sig följa lärarens krav kan vi bara spekulera i. Möjligtvis härstammar de från en kultur där respekten för den vuxne, eller respekten för läraren som institutionell aktör, är större och de på så sätt underkastar sig dennes vilja. Om så är fallet påverkar även vårdnadshavarnas övervakning eleven vad gäller läxor och i vilken mån de gör dem.

8.4. Skillnader i kön och etnicitet

Vår undersökning visar på skillnader i grupper med olika bakgrund. Elever med en eller båda föräldrarna födda i ett annat land än Sverige visar så väl en positivare attityd till läxor som en uppfattning om att de mer frekvent gör sina läxor. Detta resultat speglar sig i att denna grupp även anser sig ha ett högre betygssnitt än vad de elever med båda föräldrarna födda i Sverige anser sig ha. Om detta stämmer kan vi inte uttala oss om då vi inte har tagit del av det faktiska betygsmaterialet, men det är till synes ett troligt utfall att en positivare inställning och oftare utförda uppgifter leder till ett högre betyg. Resultaten i studien stärks av den studie som gjorts av Skolverket (2012) då de undersökte elevers attityder till skolan i allmänhet. Likt resultaten i vår studie visar deras undersökning på hur elever med utländsk bakgrund känner större krav från vårdnadshavare än vad elever med svensk bakgrund. Samma studie (Skolverket, 2012) visar att elever med utländsk bakgrund anser att det både är roligare och mer meningsfullt att gå till skolan än vad elever med svensk bakgrund anser att det är. Detta stärks av Warton (2001) i hennes mening om att en positiv inställning till skolan i allmänhet avspeglar sig i attityden till läxor. En positiv inställning som kan grunda sig i vårdnadshavares kontroll av skolarbetet leder till att eleverna får en mer meningsfull bild av skolan betydelse.

Vår studie undersökte även huruvida det fanns några skillnader mellan könen. Ett positivt, i våra ögon, resultat som visar sig är att skillnaderna vad gäller attityd mellan

dessa grupper är minimala. Tendenser visar dock att flickor är aningen mer positiva till läxor än pojkar. Det kan möjligen förklaras, återigen, med hjälp av skolverkets (2012) studie där flickor anser att skolan är mer meningsfull och rolig än vad pojkar tycker. Generellt kan vi ändå peka på att eleverna uppfattar lärarnas jobb med läxor som jämställt.

9. Slutsats

Det första vi har kommit fram till är att elevers attityder är negativa trots att det är en relativt stor del av våra respondenter som menar att de lär sig något. Att 53 elever menar att de inte lär sig speciellt mycket av läxor sänder signaler om att läxor som arbetssätt måste ses över av lärare och skolan. Att eleverna ser läxor som negativa är inget nytt men vi tror att det kan bero mycket på vilket stöd de kan få med uppgifterna. Att lärare ger ut uppgifter som elever inte kan klara på egen hand blir riskfyllt då alla elever inte har samma förutsättningar i hemmet. Vår studie visar nämligen att de som kan få hjälp hemma har en positivare attityd till läxor. Dessutom ser vi stora skillnader i attityder mellan olika elevgrupper. Elever med utländsk bakgrund har en positivare syn på läxor vilket kan kopplas till att de enligt Skolverket (2012) har en positivare attityd till skolan i allmänhet. Samma studie visar att de känner större krav på sig från hemmet, vilket vi ser som en möjlig förklaring till attityden. Detta då vikten av skolarbete blir tydligt och meningsfullt i och med högre krav på prestation. Vårdnadshavarna har i sin kontroll och sitt engagemang i elevens hemuppgifter ett stort ansvar. Eleven behöver inte bara känna stöd hemma utan även på krav ställda för att deras attityd till läxor ska förbättras. Genom att deras vårdnadshavare ställer krav och förväntar sig att eleven gör sina läxor ser de troligen en större mening med läxan och att de är till för att de ska lära sig något.

För det andra tror vi att lärarna måste få, eller ta sig, mer tid till att planera läxor om de överhuvudtaget ska ge den önskade effekten, nämligen ett positivt lärande. Som det är idag uppfattar vi att läxor i många fall används som ett extratillfälle för det som inte hinns med på lektionen. Westlund (2004) beskriver elevernas definition av läxa just som något som inte hinns med under skoltid. Något som speglar sig i elevernas uppfattning om läraren förklarar varför de ger läxor, där eleverna anser detta sällan görs. Ett sådant arbetssätt gör lärarna till de stora vinnarna vad gäller läxors vara i skolan. De kan spara tid på schemat genom att ge omotiverade uppgifter utanför skolan genom läxor. Lärare måste se till varje individ när de ger uppgifter och att alla har möjlighet att lösa uppgiften på egen hand. Dessutom måste det finnas någon form av uppföljning. Vår studie visar tydligt hur lärarens kontroll av elevens läxläsning ger läxan en mening för dem. Om läraren ger en uppgift som eleven vet inte kommer kontrolleras eller följas upp riskerar den att förbises. Någon form av förhör eller diskussion gynnar alltså läxor som arbetsmetod, vilket även tidigare forskning stärker.

För det tredje tror vi att lärare kan arbeta med läxor för att kunna disciplinera eleverna i vad skolarbete handlar om. Genom att läraren ger ut läxor får de kontroll på eleven och vad denne gör utanför skolan. Genom läxan som obligatorisk uppgift får läraren makt över eleven samtidigt som eleven känner sig övervakad. Om eleven inte gör uppgiften riskerar den att bli bestraffad. Även vårdnadshavare ser, enligt tidigare forskning, läxan som en metod för disciplinering. Genom att de tilldelas regelbundna och rutinartade uppgifter skolas de i studievänor och självdisciplin. Makten över

eleverna blir automatiskt då eleverna vet att läxan måste göras och att de när som helst kan kontrolleras, av antingen lärare eller vårdnadshavare.

9.1. Förslag på vidare forskning

Vi anser att det finns några intressanta områden man kan gå vidare med utifrån vårt examensarbete. Till att börja med hade man kunnat undersöka makt och disciplinering utifrån ett genusperspektiv. Finns det skillnader mellan manliga och kvinnliga lärare? Det hade även varit intressant att göra en undersökning om hur lärarna faktiskt arbetar med läxor och om det finns någon form av mönster bland lärarna med hur läxorna genomförs. Detta hade man kunnat undersöka med hjälp av observationer där man på plats tar del av hur lärarna dels informerar om läxor och dels hur lärarna följer upp en läxa. Man hade också kunnat få en bild av varför lärarna ger eleverna läxor och hur stor del av lärarnas ämnesplanering som faktiskt inkluderar läxor för att hinna med allt under en termin. Slutligen anser vi att det hade varit intressant att undersöka hur lärarna motiverar sina eventuella val av läxor när det inte står någonting om läxor i läroplanen.

Vidare är den utländska bakgrunden hos eleverna en intressant ingångsvinkel. Vad som är de bakomliggande faktorerna till att elever med utländsk bakgrund i allmänhet är mer positiva till skolan och läxor.

Litteraturlista

Buell, J. (2004). *Closing the book on homework*. Philadelphia, PA: Temple University Press.

Cooper, H. (1989). *Homework*. White Plains, NY: Longman.

Cooper, H., Robinson, J.C., & Patall, E.A. (2006). *Does homework improve academic achievement? A synthesis of research, 1987–2003*. *Review of Educational Research*, 76, 1–62.

Cooper, Harris M. (2007). *The battle over homework, Common ground for administrators, teachers and parents*. Thousand Oaks, Calif: Corwin press, inc

Coutts, P. M. (2004). *Meanings of homework and implications for practice*. *Theory into Practice*, 43, 182–187

Dettmers, S., Trautwein, U., & Lüdtke, O. (2009). *The relationship between homework time and achievement is not universal: Evidence from multilevel analyses in 40 countries*. *School Effectiveness and School Improvement*, 20, 375–405.

Esaiasson, Peter. Gilljam, Mikael. Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena. (2012) *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Fjärde upplagan. Stockholm: Norstedts Juridik.

Foucault, M. (2003). *Övervakning och straff*. Lund: Arkiv.

Gustafsson, Jan-Eric (2013) *Causal inference in educational effectiveness research: a comparison of three methods to investigate effects of homework on student achievement*, *School Effectiveness and School Improvement: An International Journal of Research, Policy and Practice*, 24:3, 275-295.

Hellsten, Jan- Olof. (1997). *Läxor är inget att orda om*, Läxan som fenomen i aktuell pedagogisk litteratur: *Pedagogisk Forskning i Sverige* 1997 årg 2 nr 3

Hellsten, Jan- Olof. (2000). *Skolan som barnarbete och utvecklingsprojekt*: Uppsala university library

Nilsson, R. (2008). *Foucault: en introduktion*. Malmö: Égalité.

Scharf, A & Stack, C. (1995). *What's school for kids? Meanings and uses of homework in young people's life. Final report*. Barkley, Ca: National Center for the study of writing and literacy.

Skolverket. (1994). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

Skolverket. (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

Skolöverstyrelsen. (1962). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet*. Stockholm: Utbildningsdepartementet

Skolöverstyrelsen. (1980). *Läroplan för grundskolan: Lgr 80*. Stockholm: Liber Läromedel/Utbildningsförlag

Stukát, S. (2011) *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur

Warton, P.M. (2001). *The forgotten voices in home- work: Views of students*. Educational Psychology, 36, 155-165.

Westlund, I. (2004) *Läxberättelser – läxor som tid och uppgift*. Pedagogik i utbildning och skola. Linköping: Linköpings universitet.

Westlund, I. (2007). *Läxan - en svårfångad företeelse*. I K. Granström (Red.), *Forskning om lärares arbete i klassrummet* (s. 81-94). Myndigheten för skolutveckling. Stockholm: Liber.

Österlind, E. (2001). *Elevers förhållningssätt till läxor, en uppföljningsstudie*: Högskolan Dalarna

Elektroniska källor

Dagens Nyheter. (2013). *Läxor som stälper*. Hämtad 2013-12-04, från <http://www.dn.se/ledare/signerat/laxor-som-stjalper/>

Lärarnas Nyheter. (2013). *Svenska lärare ger läxor på fel sätt*. Hämtad 2013-12-04, från <http://www.lararnasnyheter.se/lararnas-tidning/2013/10/14/svenska-larare-ger-laxor-pa-fel-satt>

Nationalencyklopedin. (2004). *Läxa*. Hämtad 2013-12-04, http://www.ne.se/sve/läxa?i_h_word=läxa

SCB, MIS, *Personer med utländsk bakgrund, Riktlinjer för redovisning i statistiken*: http://www.scb.se/Statistik/BE/BE0101/_dokument/BE0101_BS_2004.pdf

Siris. (2012). *Grundskolan - Slutbetyg årskurs 9*. Hämtad 2013-12-13, från http://siris.skolverket.se/reports/rwservlet?cmdkey=common¬geo=&report=grbet yg&p_ar=2013&p_lankod=&p_kommunkod=&p_flik=K

Skolverket.(2012) *Attityder till skolan – Elever i årskurs 7-9 och gymnasiet*. Hämtad 2013-12-14 http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.203895!/Menu/article/attachment/Tabeller_Aldre%20elever_20121128.pdf

Skolöverstyrelsen. (1969). *Läroplan för grundskolan, Lgr 69*. Hämtad: 2013-12-08, från http://www.lararnashistoria.se/sites/default/files/wMarklund_0009.pdf

Svenska dagbladet. (2013). *M vill ha betyg i årskurs 3*. Hämtad 2013-12-05, från www.svd.se/nyheter/inrikes/m-vill-ha-betyg-i-arskurs-3_8635180.svd

Sveriges radio. (2013). *Läxor lär elever att ta eget ansvar*. Hämtad 2013-12-04, från <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2034&artikel=5649310>

Sydsvenskan. (2010). *Läxor ökar klyftorna*. Hämtad 2013-12-03, från <http://www.sydsvenskan.se/sverige/laxor-okar-klyftorna/>

Vetenskapsrådet (2009). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtad 2013-12-07, från <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Bilagor

Enkät - Elevers syn på läxor

Välj det alternativ på varje fråga som stämmer bäst överens in på dig. Svara genom att kryssa i rutan. Kryssa endast i ett alternativ per fråga.

Om mig

- 1) **Är du en flicka eller Pojke?**
Flicka Pojke
- 2) **Jag går i årskurs:**
6 7 8 9
- 3) **Jag är född i Sverige**
Ja Nej
- 4) **Mina föräldrar är födda i Sverige**
Ja, båda En eller båda är födda utomlands
- 5) **Hur ofta talar ni svenska hemma?**
Aldrig Sällan Ofta Alltid
- 6) **Har du ett eget rum hemma?**
Ja Nej
- 7) **Har du ett eget skrivbord där du kan göra skolarbete?**
Ja Nej
- 8) **Har du internetuppkoppling hemma?**
Ja Nej
- 9) **Välj ett fritidsintresse nedan som passar bäst in på dig.**
Idrotta Dator Musik Läsa Kompisar Annat

Min skolprestation

- 10) **Vilket betyg uppskattar du att du har i följande ämne? Ringa in det som stämmer in bäst på dig.**

Matematik	F	E	D	C	B	A
Svenska	F	E	D	C	B	A
Engelska	F	E	D	C	B	A
SO	F	E	D	C	B	A
Moderna Språk	F	E	D	C	B	A
NO	F	E	D	C	B	A

- 11) **Är du nöjd med din prestation i skolan?**
Ja Nej
-

Min syn på läxor

12) Hur ofta har du läxor att göra på din fritid (dagar per vecka)?

Aldrig 1-2 dagar 3-4 dagar Varje dag

13) Så mycket tid lägger jag på mina läxor per dag (minuter):

0-15 min 15-45 min 45-90 min mer än 90 min

14) Fyll i ett alternativ som du tycker stämmer in bäst på dig

	Stämmer inte alls	Stämmer inte så bra	Stämmer ganska bra	Stämmer precis
a) Jag tycker läxor är bra	☐	☐	☐	☐
b) Jag tycker jag lär mig saker av läxor	☐	☐	☐	☐
c) Jag förstår varför vi får läxor	☐	☐	☐	☐
d) Jag gör mina läxor för min egen skull	☐	☐	☐	☐
e) Min lärare brukar förklara varför vi får en läxa	☐	☐	☐	☐
f) Jag kan få extra hjälp i skolan med mina läxor	☐	☐	☐	☐
g) Jag får hjälp hemma med mina läxor	☐	☐	☐	☐
h) Mina föräldrar kollar så jag gör mina läxor	☐	☐	☐	☐
i) Min lärare kontrollerar så jag gör mina läxor	☐	☐	☐	☐
j) Jag gör alltid mina läxor	☐	☐	☐	☐